



CEZAYİR

ÜLKE RAPORU

Hazırlayan : **Evren SUBAŞI**
Ankara - April, 2011



T.C. Başbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ



CEZAYİR

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Temel Sosyal Göstergeler

| Resmî Adı | Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti |
|-------------------|---|
| Yüzölçümü | 2 381 741 Km ² |
| Nüfusu | 34,4 milyon |
| Başlıca Şehirleri | Cezayir 4825 milyon, Oran 1150 milyon, Constantine 810 bin, Annaba 580 bin |
| İklim | Sahil bölgelerinde ılıman, güneyde kuru ve sıcak. Başkent Cezayir: (Algiers) en sıcak ay Ağustos olup bu ayda sıcaklık ortalama 22-29 derece arasında değişmektedir. En soğuk ay Ocak olup sıcaklık 9-15 derece arasında değişim gösterir. En kuru ay Temmuz olup ortalama yağış mktarı 1mm'dir. En yağışlı ay ise Aralık'tır. Aralık ayında ortalama yağış miktarı 140 mm'dir. |
| Dili | Resmî dil Arapçadır. Berberice (Tamazight) ve Fransızca da kullanılır. |
| Para Birimi | Cezayir Dinarı (AD) 1 AD=100 centimes veya 20 douros 1 ABD \$= 71.6 AD (29.03.2011) (Kaynak:www.oanda.com) |

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Algeria Country Report, 2010

Temel Ekonomik Göstergeler

| | 2008a | 2009b | 2010c | 2011c |
|---------------------------------------|-------|-------|-------|-------|
| GSYİH (US \$, milyar) | 174,6 | 162,1 | 183,0 | 195,9 |
| Kişi başı GSYİH (US \$, PPP) | 7827 | 8002 | 8329 | 8700 |
| GSYİH artışı (%) | 2,8b | 2,6 | 4,6 | 4,4 |
| İşsizlik Oranı (ort) | 11,3b | 11,1 | 10,9 | 10,7 |
| Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort) | 4,4 | 5,6 | 5,2 | 3,6 |
| İhracat fob (ABD \$ milyar) | 78,6 | 43,5 | 54,2 | 55,6 |
| İthalat fob (ABD \$ milyar) | 38,0 | 37,1 | 40,1 | 43,5 |
| Cari İşlemler Dengesi (ABD \$ milyar) | 34,5b | -1,3 | 4,5 | 3,2 |
| Dış Borç (yıl sonu; ABD \$ milyar) | 4.3b | 3.9 | 3.8 | 3.9 |
| Döviz Kuru AD:ABD \$ (ort) | 64,58 | 72,58 | 73,98 | 73,56 |

a Gerçekleşen. b Tahmin c Projeksiyon

Kaynak: EIU, Country Report, 2010

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

ABEDA, AfDB, AFESD, AMF, AMU, AU, BIS, FAO, G-15, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICCT, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, İFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, İOC, İOM, İPU, İSO, İTSO, İTU, İTUC, LAS, MİGA, MONUC, NAM, OAPEC, OAS (gözlemci), OIC, OPCW, OPEC, OSCE (partner), UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNİDO, UNİTAR, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO (gözlemci)

Genel Bilgiler

Coğrafi Konum

Cezayir, Kuzey Afrika'da, Akdeniz kıyısında, Fas ve Tunus'un arasında yer almaktadır. Ülke topraklarının % 80'i Sahrada yer almaktadır. Ülkenin % 10'luk kısmını oluşturan verimli kuzey kısmı tahıl, şarap, zeytin ve meyve üretimini desteklemektedir. Sahra'nın çoğu yarı çöl özelliklerine sahiptir.

Siyasi ve İdari Yapı

İspanyolların 1505 yılında Mers–El-Kebir ve 1509 yılında Oran şehrini işgal etmelerinin ardından Cezayir’de katolik baskısına karşı direniş hareketi başlamış ve Cezayirli Osmanlı İmparatorluğunu yardıma çağırılmışlardır. Cezayir’deki, İspanyol hakimiyeti 1516 yılında son bulmuştur. Ancak İspanyolların Oran şehrindeki hakimiyeti 1792’ye kadar devam etmiştir.

Cezayir’de 1830 yılındaki Fransız işgaline kadar Osmanlı yönetimi devam etmiştir.

14 Haziran 1830 tarihinde Fransız işgaline uğrayan başkent Cezayir, 5 Temmuz 1830’da Fransız egemenliğine geçmiştir.

1 Kasım 1954 tarihinde Milli Kurtuluş Cephesi (FLN) ve Ulusal Bağımsızlık Ordusunun (APN) kurulmasını müteakip, Cezayir’in Fransız sömürge yönetimine karşı bağımsızlık mücadelesi başlamış ve 5 Temmuz 1962’de Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti ilan edilmiştir.

Cezayir, Başkanlık sistemi ile yönetilen bir Cumhuriyettir. Bağımsızlığını kazandığı 1962 yılından sonra Ulusal Kurtuluş Cephesi (FLN – Front de Libération National) tarafından tek partili siyasi sistem çerçevesinde yönetilen Cezayir, 1989 yılında yapılan halkoylaması sunucunda kabul edilen yeni Anayasaya ile çok partili sisteme geçmiştir.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

Economist Intelligence Unit tahminlerine göre ülke nüfusu 34,4 milyon kişidir. Nüfus, Akdeniz kıyısında ülkenin kuzeyinde yoğunlaşmıştır. Bu bölgede başkent Cezayir ve Oran şehri olmak üzere iki önemli şehir bulunmaktadır. Ülkedeki iç karışıklık 1990’lı yıllarda nüfusun önemli şehirlere göç etmesine neden olmuştur.

2009 yılında kişi başı gelirin 8000 \$ civarında olduğu tahmin edilmektedir. 2002 yılında kişi başı gelirin 1.748 \$ olduğu düşünüldüğünde kişi başı gelirden geçen yıllara oranla önemli bir artış olduğu görülmektedir. Ancak, bu durum genel olarak petrol ve gaz fiyatlarındaki yükselişten kaynaklanmaktadır.

Geçen 10 yıl içerisinde zengin ve fakir arasındaki fark artmıştır. Hükümetin kamu sektöründe çalışanların sayısını arttırma politikası ve yüksek büyüme oranları son yıllarda işsizliğin bir miktar azalmasını sağlamıştır. Cezayir İstatistik Kurumu ONS’ye göre işsizlik oranı 2000’li yıllardan itibaren düşüş göstermektedir. Dünya Bankasına göre 1990’larda büyüyen kayıt dışı ekonomi GSYİH’nin yaklaşık % 35’ine tekabül etmektedir.

İşgücünün % 35’i gibi yüksek bir rakamın ya işsiz olduğu ya da yeterince çalıştırılmadığı tahmin edilmektedir. Geleneksel kaçış yolu olan göç, Avrupa’ya ya da Kuzey Amerika’ya gitmek için vize almak son derece güç olduğundan, hemen hemen tamamen kapanmış gibidir. İşsiz sayısını azaltmak için, hükümetin işgücü yoğun hidrokarbonlar-dışı endüstrileri geliştirmek zorunda olduğu belirtilmektedir.

Kamu sektöründe ücretler geleneksel olarak hükümet ve Ulusal Ticaret Birliği (UGTA) arasında müzakere edilmektedir. UGTA ekonomi politikasının oluşumunda oldukça etkili bir rol oynamaktadır.

Genel Ekonomik Durum

Ekonomik Yapı

Cezayir büyük doğal gaz yataklarına ve diğer hidrokarbonlara sahip, alt orta gelirli bir ülkedir. Hidrokarbonlar sektörü ülkenin ihracat gelirlerinin %98’ini ve GSYİH’nin %46’sına yakını sağlamıştır. Cezayir AB’nin en büyük doğal gaz tedarikçisi olup, ülkenin petrol ve gaz gelirlerini önümüzdeki on yıl boyunca arttıracak olan projeler ülke ekonomisini olumlu etkileyecektir. Tarım, ortalama yıllarda GSYİH’nin %9-10’unu, kurak yıllarda ise % 8’ini oluşturmaktadır. Ayrıca tarım sektörü, işgücünün %15’ini istihdam etmektedir. Kamu hizmetleri, GSYİH’nin % 10–11’ini, sanayi ise % 6-7 sini oluşturmaktadır.

Devletin en önemli uğraşlarından biri hidrokarbonlar dışında kalan sektörlerde özel yatırımın teşvik edilerek ekonominin çeşitlendirilmesi ve kronik işsizlik sorununun çözülmesidir. İşsizlik genel olarak 30 yaşın altındaki genç Cezayirli arasında daha yaygındır.

Büyük şehirlerde hizmet sektörünü çoğunlukla küçük perakendeciler oluşturur ve buralarda hafif sanayi üretimi yapılmaktadır. Ancak ekonominin en önemli yapıtaşı hidrokarbon üretimidir. Petrol üretimi ve rafinasyon ise Sahra’da özellikle Hassi Messaoud’da yoğunlaşmıştır. Doğal gaz üretimi ağırlıklı olarak başkent 400 km güneyinde yer alan Hassi R’mel bölgesinde yapılmaktadır.

Hidrokarbon sektörünün getirdiği zenginliğin eşit olarak paylaştırılmaması bazı sosyal rahatsızlıklara neden olmuş ve hükümet altyapıyı geliştirmek amacıyla bir harcama programı ortaya koymuştur.

Ekonomi Politikaları

Cezayir'in bağımsızlıktan sonraki ekonomisi hem tarım hem de sanayide katı ve verimsiz olarak gözlemlenmiştir. Bu dönemde, devletin önderliğindeki kalkınma planlaması tarzındaki ekonomi politikasına önem verilmiştir. Petrol endüstrisi 1971'de millileştirilmiş ve tarım kolektif mülkiyete alınmıştır. Hükümet hızla yükselen petrol gelirleri ve dış borçla finanse edilen ağır sanayinin kalkındırılması projesine yönelmiştir.

1980'lerin ortasında düşük petrol fiyatları ve artan dış borç yükü, 1989 yılında Cezayir hükümetini IMF ile stand-by anlaşması görüşmeleri yapmaya zorlamıştır. 1995 yılında 3 yıllık 1.8 milyar \$ tutarında IMF kredisi almıştır. Bu kredi Cezayir'in makro ekonomik düzeyde beklenmedik bir başarıya ulaşmasını sağlamıştır. 2004 yılı sonrasında uluslararası piyasalarda hidrokarbon fiyatlarındaki yükselişten kaynaklanan gelir artışı nedeniyle genişlemeci mali ve para politikalarına yönelmiş olup ortaya çıkan bütçe fazlasının büyük kısmı dış borcun finansmanında kullanılmıştır.

Devlet kaynakları, işsizlik ve konut sorunu gibi kronikleşmiş yapısal problemleri büyük kamu yatırım projeleriyle aşmaya ayrılmaktadır. Bu yatırımın temelini 2005 yılında ilan edilen, 5 yıllık büyümeyi destekleme programı oluşturmaktadır. İlk önce 2005-2009 periyodu için 60 milyar \$'ı kapsaması beklenen program ülkenin güneyindeki High Plateau Bölgesindeki yeni projelerin eklenmesiyle 160 milyar \$'a çıkmıştır. Ayrıca, hükümet ulaşım alanında da kontratlar yapmaktadır. Buna örnek olarak 11.5 milyar \$'lık doğu-batı otoyolu projesi verilebilir. Bu planın en önemli amacı genç Cezayirli için yeni iş olanakları yaratmaktır. Ancak, yabancı müteahhitlerin Cezayir'de yetişmiş iş gücü bulamamalarından dolayı kendi ülkelerinden personel getirmeleri nedeniyle şu ana dek bu konuda çok başarılı olunamamıştır.

Hükümet bütçe gelirleri ile projeksiyonlarında petrol gelirini varil başına 19 \$ olarak hesaplamaktadır. Varil başına 19 \$'ın üzerindeki petrol gelirleri ise bir fona aktarılarak (Fond de Fregulation des Recettes) kamunun borç stoğunu finanse etmek için kullanılmaktadır.

Ekonomik Performans

Cezayir'de ekonomik büyüme büyük oranda petrol fiyatlarına ve yağış düzeyine bağlıdır. Ülkenin en önemli ekonomik sorunlarından biri genç işsiz nüfusun fazlalığıdır. 2010-2011 yıllarında GSYİH artış hızının %4'ün üzerinde olması beklenmektedir. Cezayir dünyanın en büyük 3. doğalgaz ve 10. petrol üreticisi konumundadır. Doğalgaz ve petrol ihracatı dolayısıyla ülke dış ticaret fazlası vermektedir.

Bölgesel Eğilimler

Arap Devletleri Birliği

Söz konusu birlik 1945 yılında Arap devletlerinin politikalarını koordine etmek ve Arap devletleri arasındaki ilişkileri kuvvetlendirmek amacıyla kurulmuştur.

22 üyesi vardır. Anılan birlik, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda gözlemci statüsündedir. Merkezi Kahire'dedir. Son yıllarda, Arap dünyası arasındaki bölünmüşlük birliğin etkisini sınırlamıştır.

OPEC (Petrol İhraç Eden Ülkeler Organizasyonu)

1960 yılında dünya petrol fiyatlarını kontrol etmek ve belli başlı petrol ihraç eden ülkelerin petrol politikalarını kontrol etmek amacıyla kurulmuştur. Üyeleri Cezayir, Endonezya, İran, Irak, Kuveyt, Libya, Nijerya, Katar, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Venezüella ve Angola'dır.

OAPC (Petrol İhraç Eden Arap Ülkeleri Organizasyonu)

Organizasyon 10 Arap petrol üreticisi ülkeyi biraraya getirir ve OPEC üyesi olmayan Bahreyn, Mısır ve Suriye'yi de kapsamaktadır.

Arap Para Fonu

Merkezi Abu Dabi'de olup, 1977 yılında 20 Arap ülkesi tarafından kurulmuştur. Arap ekonomilerinin entegrasyonunu amaçlamakta olup, bu konudaki başarısı sınırlı olmuştur. Ancak, ödemeler dengesi desteği amacıyla üye ülkelere kredi sağlamaktadır.

► Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Cezayir, 2.4 milyon km² yüzölçümü ile Afrika kıtasındaki en büyük ikinci ülke olmasına rağmen, toplam arazisinin % 3.4'üne tekabül eden 8.4 milyon hektar ekilebilir alana sahiptir. Ürün yetiştirmeye Cezayir'in dar ancak verimli kıyı bölgeleri elverişlidir. Resmi tahminlere göre, ekili alanların toplam potansiyel tarım alanına oranı % 18.5'dir ve bu oranın kontrolsüz şehirleşme nedeniyle daha da azalacağı tahmin edilmektedir. Ekilebilir alanın 1/3'ünün mülkiyeti kamunun olmakla birlikte, özel sektör tarafından işletilmektedir. Hükümet sulanabilir arazi miktarını ve ileri sulama teknikleriyle üretimi artırmayı planlamaktadır.

Ülkenin kuzey kısmında nüfus yoğun olup, dağlık ve nispeten nemli bir iklime sahiptir. Kıyı boyunca bazı bölgelerde yıllık yağış miktarı 1.000 mm'den daha fazladır. Ülkenin denizden uzak iç kesimlerinde

iklim yarı kurak hale gelmekte olup, ortalama olarak yılda 200-400 mm ile yağışlar daha düzensizdir. Bu bölge ülkenin güney kıyısında yaklaşık 1.500 km uzanan Sahra çölü ile sınırdır. Sahrada yıllık yağış miktarı yılda 130 mm ile çok düşük düzeyde olup, sıcaklıklar ise yazın 55 C'den fazladır.

Tarım sektörü GSYİH'nın yaklaşık % 10'unu oluşturmaktadır olup, toplam işgücünün ise ¼'ü söz konusu sektörde istihdam edilmektedir. Hükümet ülkenin önceki dönemde uyguladığı kendine yeterli politikasının tedrici olarak uzaklaşmaya başlamış ve daha serbest tarımsal piyasaların oluşmasına yönelmiştir.

Cezayir'in başlıca ürünleri temelde buğday ve arpa olmak üzere tahıllar, patates ve baklagillerdir. Tahıl ve baklagil üretimi yıllık yağış miktarına göre yıllar içerisinde farklılık göstermektedir. Patates üretiminde ise genelde istikrar mevcuttur.

Taze hurma geçen on yıl boyunca, Cezayir'in en büyük hidrokarbonlar-dışı ihracat kalemini oluşturmuştur. Ulusal hurma firması "Office National du Dates", çoğunluğu Sahra vahalarında olan 72 bin hektarlık alanda, 7,5 milyon adet hurma ağacına sahiptir. Cezayir'in tüm tarımsal ürün ihracatının yaklaşık 1/3'ünü hurma ihracatı oluşturmaktadır.

Yerel zeytin mahsulünden elde edilen yıllık ortalama zeytinyağı üretimi, 150 hl civarında dalgalanmaktadır. Hükümet 200 yeni zeytinyağı fabrikası kurmayı ve 100 bin hektarlık zeytinlik rehabilitasyonu gerçekleştirmeyi planlamaktadır. Bu toplam alanı 262 bin hektara yükseltecektir.

Hayvancılık özel sektöre ait sürülerin desteklediği güney bölgelerinde ve yüksek yaylalarda hala önemli bir rol oynamaktadır.

Cezayir, balıkçılık konusunda 1.200 km.lik Akdeniz kıyılarından yeterince yararlanamamaktadır. Balıkçı teknelerinin çoğu küçüktür ve ailelerin mülkiyetindedir. Hükümet sektörün getirisini arttırmak için bir dizi adımlar atmaktadır. Balıkçılık limanları modernize edilmektedir ve 1994 Ticaret Yasası, bağımsızlıktan beri ilk defa yabancı balıkçıların Cezayir'de çalışmalarına izin vermektedir. Hükümet uzun vadede avlanan balık miktarını 246 bin tona çıkarmayı planlamaktadır.

Erozyon ve çölleşmeyle mücadele çabasında olan hükümet, Sahra'nın kuzey kenarında 1.500 km.lik bir bariyer orman oluşturmuştur. Yüksek platodaki iklim koşullarının pek çok ağacı kurutmasına rağmen proje sürmektedir. Kuzey kıyı bölgesindeki geniş ormanlık alanlar son yıllarda yaz tatili mevsiminde ve güvenlik güçlerinin, dağlık bölgelerde faaliyet gösteren grupları tasfiye etme çabalarının sonucunda çıkan yangınlardan dolayı tahrip olmuştur. 230 bin hektarlık alanda mantar yetiştirilmektedir. Fakat, üretim yangınlardan dolayı Cezayir'in dünyadaki en büyük üretici olma statüsünü tehdit eder biçimde azalmıştır. Halep Çamı ise 881 bin hektarlık bir alanda yetiştirilmektedir.

Sanayi

Cezayir'in 1970'teki ağır sanayi şirketleri deneyimi, geride başa çıkılması zor bir merkezleşme ve verimsizlik mirası bırakmıştır. Kamu sektörü üretimi, kapasitenin % 40 civarına düşmüştür. Borçlar ve aşırı personel gibi sorunlar ciddi boyutlara ulaşmıştır

Hidro karbonlar dışındaki imalat sanayiinin GSYİH içindeki payı, yaklaşık % 5 civarındadır.

Sektörde, endüstriyel üretimin % 75'i kamu teşebbüsleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Cezayir'in en büyük hidrokarbonlar dışı endüstri şirketi olan SIDER, El-Hadjar çelik kompleksinin ana işletmecisidir. El-Hadjar 1999 yılında Alfasid adı altında yeniden yapılandırılmış olup, % 70 hissesi Hindistan'ın Ispat International firmasına satılmıştır. Bu ülkedeki en önemli özelleştirmedir.

Alüminyum alanında da önemli yatırımlar olacağı ilan edilmiştir. Devletin sahip olduğu iki enerji firması olan Sonatrach ve Sonelgaz, Dubai ve Abu Dabi orijinli firmalarla bir tasfiye fırını (smelter) inşa etmek için ortaklığa gitmişlerdir.

Petrokimya sanayinin yeterince gelişmediği düşünülmektedir. En az 30 yıllık olan petrokimya tesisleri % 50 kapasite ile çalıştırılmaktadır. Ulusal petrokimya firması olan Entreprise des Industries Pétrochimiques (ENIP) metanol, reçine ve plastik üretmektedir. Bunun dışında Arzew'de azot gübre üreten bir fabrika, Annaba'da da bir gübre fabrikası bulunmakta olup, bütün bu tesislerin yabancı yatırımcılara açılması planlanmaktadır.

Madencilik

Hidrokarbonlar Sektörü

GSYİH'nın %46'sını, toplam ihracatın % 98'ini ve toplam bütçe gelirlerinin %77'sini oluşturan hidrokarbonlar sektörü Cezayir ekonomisinin temel sektörüdür.

Sonatrach hem Cezayir hidrokarbonlar sektörünün ana firması hem de devlete ait işletmecisidir. Sektörün 1980'lerin ortasından itibaren yabancı firmalara da açılmasıyla birlikte, yabancı firmalar petrol ve gaz sondajı ile üretimi konusunda önemli bir rol oynamaya başlamıştır. 1991 yılından beri uluslararası firmalara petrol alanlarını satın alma hakkı tanınmıştır.

Petrol

Cezayir'in petrol rezervleri 12.2 milyar varil olarak tahmin edilmektedir. Enerji Bakanı'nın hedefi petrol üretiminin, 2010 yılında 2 milyon varil/gün olmasıdır.

Cezayir, Afrikadaki petrol üreticisi ülkeler arasında 3'üncü, dünya sıralamasında ise 12'inci ülke

Cezayir 4 petrol rafinerisine (Hassi Messaoud, Arzew, Skikda, Algiers) sahip olup, toplam kapasiteleri 501.865 varil/gün'dür. Petrol 1970'lerde Cezayir'in ekonomik kalkınmasının merkezini oluşturmaktaydı, Ancak ihracat ana gelirleri kaynağı olarak giderek petrolün yerini gaz üretimi almaktadır.

Doğal Gaz

Doğal gaz üretimine 1961 yılında başlanmıştır. Cezayir'in gaz rezervleri 4.58 trilyon m3 olarak tahmin edilmektedir.

Gaz üretiminin 1/4'lük kısmı başkent 500 km. güneyindeki Hassi R'Mel alanından gelmektedir. Diğer önemli doğal gaz üretim alanları, Rhourde Nouss, Alrar, Rhourde El Chouff, Rhourde El Adra, Gassi Touil ve Bassin d'Illizi'dir. Ülkede 15 milyar m3 gaz tüketilmekte olup, bu tüketimin 2/3'ü enerji santrallerinde kullanılmaktadır. Cezayir, Avrupa'nın toplam gaz ithalatının % 25'ini karşılamaktadır. İhracatın önümüzdeki yıllarda trans-mediterranean boru hattının geliştirilmesi projesi ve yeni LNG fabrikaları kurulması gibi projelerin gerçekleşmesiyle birlikte artış göstermesi beklenmektedir. Doğal gaz ülkeden Trans-Mediterranean boru hattı ile Tunus yoluyla İtalya'ya satılmaktadır. Kapasitesi yıllık 24 milyar m3'tür ve kapasitenin 27 milyar m3'e çıkarılmasına çalışılmaktadır. 12 milyar m3 ise Magrep Avrupa boru hattı yoluyla Fas üzerinden İspanya'ya satılmaktadır. Cezayir'den İspanya'ya uzanan 8 milyar m3 kapasiteli bir hat olan Medgaz boru hattı ilave bir ana hat olacaktır. Diğer planlanan bir hat ise Sardunya üzerinden İtalya'ya uzanacak hattır.

Diğer Madenler

Güneydoğudaki Hoggar bölgesinde altın ve Mali sınırı yakınlarında elmas yatakları bulunmaktadır. Yüksek değerli maden cevheri demir-kükürt, fosfat, kurşun, çinko, civa, barit ve antimon çıkartılmakta ve ihraç edilmektedir. Fakat enerji dışı madencilik sektörü ihmal edilmiş olup kapasite kullanımının sadece % 55 olduğu tahmin edilmektedir.

Müteahhitlik Hizmetleri

İnşaat sektörü 2003 yılının sonundan beri genişlemektedir. Orta vadede konut sektörü, alt yapı inşaatlarının yoğunlaştığı sektör olacaktır. Cezayir özellikle şehirlerde konut açığı sorunuyla karşı karşıyadır. Cezayir birim ev başına dünyada en fazla kişinin düştüğü ülkelerden biri durumundadır. Tahminlere göre talebi karşılayabilmek ve konut açığını giderebilmek için gelecek on yıl içerisinde her yıl 175.000 yeni konuta ihtiyaç duyulmaktadır.

Uygun barınma yerlerinin azlığı 1,2 milyonluk konut ihtiyacının hesap edildiği yerleşim merkezlerinde ciddi bir sorun olmaya devam edecektir. İnşaat piyasasındaki büyüme eğilimi Ortadoğu'nun en büyük çimento üreticilerinden biri olan Mısırlı Orascom Construction Industries'i Cezayir'de yatırım yapmaya sevk etmiştir. Firma, bazı yerel ortaklarla birlikte "Cezayir Çimento Şirketi"ni kurarak başkent 240 km. güney batısındaki M'Sila bölgesinde 2005 yılında üretime başlamıştır. İki üretim hattı inşa edilmiş olup, her bir hattın kapasitesi 2,2 milyon ton/yıldır. Bunlara ilaveten ülkedeki sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılabilmesi amacıyla, başta başkent Cezayir ve Oran gibi şehirler olmak üzere, son dönemde hastane inşaatlarında da büyük artışlar yaşanmaktadır.

Hükümet devlete ait 12 çimento fabrikasına alıcı bulmaya çalışmakla birlikte, bu konuda çok az bir ilerleme sağlayabilmiştir. Bu fabrikaların toplam kapasitesi 11 milyon ton/yıldır. Ancak, üretim 8 milyon ton/yıldır.

Turizm

Son yıllarda yabancı yatırımlarda bir canlanma görülmektedir. Son yıllarda başkent Cezayir ve Oran'da yeni otellerin yapıldığı görülmektedir. Devlet, ekonominin çeşitlendirilmesi kapsamında turizm yatırımlarına önem vermektedir.

Hükümet yabancı ziyaretçi sayısının, 2010 yılına kadar 1.2 milyon olmasını planlamaktadır. Siyasi durum gelişme gösterene kadar turizm önemli bir ekonomik sektör haline gelececektir. Daha iyi şartlarda, deniz turizmi ve iç kısımlardaki dağlara ve çöllere düzenlenecek turlar için bir potansiyel mevcuttur.

Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı

Deniz Taşımacılığı ve Limanlar

Cezayir'in Cezayir, Oran, Bejaia, Arzew ve Annaba'dakiler de dahil 9 adet büyük limanı vardır. Ülkenin en önemli limanı olan Cezayir limanının genişletilmesi planlanmaktadır. Limanlarda yetersiz yatırımdan dolayı hizmet kalitesi düşük ve iş maliyetleri yüksektir. Bu durumu düzeltmek için ülkenin ana limanlarına yönelik olarak uluslararası firmalarla işletme kontratları yapılması gündeme gelmiştir. Bu duruma sendikaların karşı çıkması üzerine devlet işçi çıkartması yapılmayacağına dair garanti vermiştir. Ayrıca, Cezayir limanında ikinci bir konteynir terminali yapılması planlanmakta olup "Dubai Port World" adlı firma başkent limanının da yapılacak bu terminalle ilgilediğini belirtmiştir.

Başkent doğusunda yer alan Bejaia konteynir terminalinin iyileştirilmesi planlanmaktadır.

Demir Yolları

2005 yılında başlatılan 160 milyar dolarlık kamu yatırım programının büyük kısmı ulaşım sektörünü iyileştirmeye ayrılmıştır. Devlet demiryolları şirketi, Societe nationale de transport ferroviaire (STNF), 4.200 km'lik ray hattını kontrol etmektedir. Bu demiryolu ağının acilen yeni yatırımlara ihtiyacı bulunmaktadır. 7 milyar ABD \$ civarında bir yatırım yeni rayların döşenmesi ve sinyalizasyon sisteminin modernize edilmesi için tahsis edilmiştir. Diğer bir proje ise, başkent etrafındaki bölgelerdeki banliyölerin demiryolu ağının elektrikleştirilmesi işlemidir. Başkentteki Metronun kısa bir zaman içerisinde hizmete girmesi beklenmektedir. 2006 yılında, metronun ilk hattının elektrikleştirilmesi için Siemens 'in başını çektiği konsorsiyum ile 515 milyon ABD \$'lık bir sözleşme yapılmıştır.

Kara Yolları

Ülkedeki kara yollarının kalitesizliği tahminlere göre günde 10 kişinin ölümüne yol açmaktadır. Kazaların devlete getirdiği yük yılda 10 milyar AD olarak hesaplanmaktadır.

Devlet yakın zamanda karayollarını yenileştirmeye yönelik bir program başlatmıştır. Bu programın en önemli ayağı 11,5 milyar dolar tutarındaki 1.000 km'lik Doğu-Batı anayoludur.

Hava Yolları

Cezayir Hava Yolları siyasi şiddet olaylarından önce Kuzey Afrika hava yolu firmalarının en yoğun olanları arasındaydı. Cezayir, Oran, Annaba ve Constantine'de dört büyük hava limanı 60 adet küçük hava alanı vardır.

Havacılığın liberalizasyonu kapsamında, milli taşımacılığın (Air Algeire), kısmi özelleştirilmesi planlanmaktadır. Diğer taraftan, Cezayir Havayolları yaşanan filosunu iyileştirmek için 40 adet yeni uçak almayı planlamaktadır.

Telekomünikasyon

Postaneler dışında kart ve dinarla çalışan uluslararası telefon görüşmesi yapılabilecek telefon kulubelerine büyük otellerde ve merkezi yerlerde rastlamak mümkündür. Bunların yanı sıra, özel sektör tarafından çalıştırılan "taxiphone" diye adlandırılan yerlerde Cezayir Dinarı ile telefon görüşmesi yapılabilir. Otellerin hemen hepsinde uluslararası telefon ve faks imkanı mevcuttur. Ancak ücretleri postane ve taxiphone'lara göre pahalıdır. Diğer yandan Türk GSM servis operatörü Turkcell, Cezayir'deki devlete ait tekel konumundaki GSM servis operatörü olan "Ministre des Postes et Telecommunications (AMN)" ile bir uluslararası dolaşım (roaming) anlaşması imzalamıştır. Cezayir'de sık sık adres ve telefon değişiklikleri yaşanmaktadır. Bunun yanı sıra işyerlerinin özellikle vergi uygulamaları dolayısıyla kısa süreler içerisinde (genellikle 2 yıl) kapandığı ve başka bir isim altında yeniden açıldığı görülmektedir. Bu nedenle bilinen ya da belirtilen adreslere/telefonlara ulaşabilmek her zaman mümkün olamamaktadır. İnternet kullanımı hızlı olarak artmaktadır. İnternet kullanım oranı artmakla birlikte Cezayir komşularıyla karşılaştırıldığında hala düşüktür.

Ulusal yayın sistemi, üç radyo kanalı ve bir televizyon kanalını içermektedir. Bu televizyon yayını ülkenin en uzak köşelerine ulaşacak şekilde genişletilmektedir.

Bankacılık

Cezayir'de modern bankacılık ve finans sektörünün varlığından söz edebilmek mümkün değildir. Bankacılık sektörünün bu eksikliği ekonomik büyümenin önünde bir engel teşkil etmektedir. Devlet egemenliğindeki bankacılık sistemi finansal varlıkların %95'ini kontrol etmektedir. Bu sektörde sürdürülen reform çalışmaları da son derece yavaş ilerlemektedir.

Cezayir'de bankacılık sistemi Merkez Bankası, 6 devlet bankası, 1 kamu kalkınma bankası ve bir özel bankayı kapsayacak şekilde kurulmuştur.

Devlet bankacılığı, üç büyük kuruluşun elindedir: BNA (Banque national d'Algerié), BEA (Banque extériuere d'Algérie) ve CPA (Crédit populaire d'Algérie). Diğer iki ticari banka BAD (Banque algérienne de développement) ve ulusal tasarruf bankası olan CNEP'dir (Caisse nationale d'épargne et de prévoyance). 1980'de bankacılığın de-sentralizasyonu için yapılanlar kapsamında hükümet, tek tek sektörlerle hizmet veren bankalar kurmaya başlamıştır. 1982'de BADR'yi (Banque de l'agriculture et du développement rural) ve 1985'te BDL'yi (Banque de développement local) açmıştır.

Cezayir'deki önemli batılı bankalar Citigroup, Societe Generale, BNP Baribas ve 2007 yılında bu pazara giren HSBC'dir. Diğer önemli bankalar ise Arap bankalarıdır. Aynı zamanda, Deutsche Bank Cezayir'in tek özel yatırım bankası olan Strategica'nın % 51 hissesini almıştır.

Cezayir'in parası konvertibl olmayıp, döviz kurları hükümet tarafından atanmış bir kurul tarafından belirlenmektedir. Özel ve kamuya ait kuruluşlar; ticari bankalardan, ithalat amacıyla Cezayir Dinarı karşılığı döviz alabilmekte ve ithalatın maliyeti kadar döviz bulundurabilmektedirler.

Yabancı yatırımcıların kendi ülkelerine döviz transfer etmeleri konusundaki izin, Merkez Bankası tarafından başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde verilmektedir. Ancak, uygulamada bu konuda bazı sıkıntılar yaşanabilmektedir.

Mevcut durum itibarıyla, özel banka sayısının yetersizliği, devlet bankalarının verimsiz-hantal oluşu ve yasal düzenlemelerin tam olarak uygulamaya aktarılamamış olması nedeniyle özellikle, kambiyo, akreditif, dış krediler gibi uluslararası bankacılık işlemleri çok zaman almaktadır.

Finansal Hizmetler

Reform programının bir parçası olarak "Cezayir Menkul Kıymetler Borsası" Temmuz 1999'da resmen açılmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Cezayir'de uygulanmakta olan ekonominin liberalleştirilmesi, dışa açılım ve dünya ile entegrasyon çabaları çerçevesinde, yabancı sermayenin Cezayir'e çekilmesine ve yabancı firmalar ile ortaklık ve yatırımlara öncelik verilmektedir. Bu suretle bir yandan işsizliğin, özellikle genç nüfus içerisindeki işsizliğin azaltılması, know-how ve teknoloji transferinin gerçekleştirilmesi amaçlanmakta, diğer yandan ülke ekonomisinin petrol ve doğalgaza olan bağımlılığının azaltılması ve ihracatın çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir.

Hükümet, bu gerekçelerle ülkede katma değer ve istihdam yaratacak yatırımlar için gerekli mevzuat değişikliklerini yapmakta, yerli ve yabancı yatırımların teşvikine yönelik önlemler almaktadır.

Cezayir Hükümetinin 2001 yılından itibaren başlattığı yatırım programı çerçevesinde özellikle bayındırlık, konut ve sulama alanlarında yapılacak yatırımlara önemli kaynak ayrılmış bulunmaktadır. Bununla birlikte 2009 yılında çıkarılan bir kanun ile yatırımlarda % 51 oranında Cezayir'li ortak bulunması zorunluluğu getirilmiştir. Bu kanunun amacının, Cezayir'li girişimcilerin ortak yatırımlar vasıtasıyla tecrübe ve bilgi kazanmasının önünün açılması olduğu belirtilmektedir.

Öte yandan, inşaat sektöründeki canlılığa ve artan talebe paralel olarak, ihtiyaç duyulan inşaat malzemelerinin üretimi ve yeni teknolojilerin transferi de önemli bir yatırım alanı olarak değerlendirilmektedir.

Cezayir, balıkçılığın geliştirilmesi amacıyla, özellikle balıkçı teknesi alımında Cezayir'li şirketlere önemli kredi imkanları sunmaktadır. Balıkçılığın geliştirilmesine yönelik bu program dikkate alınarak, avlanan balığın işlenmesi, depolanması ve nakliyesi gibi konular yatırım için son derece elverişli alanlardır.

Yatırım ve ara malları ithalatında uygulanan ortalama %5 gibi, Cezayir ölçülerine göre çok düşük seviyedeki gümrük vergileri göz önüne alındığında, imalat sanayi alanında makina, yedek parça, ekipman, elektrikli ve elektronik ev aletlerinin imalat ve/veya montajı önemli yatırım alanlarıdır.

Cezayir, gerek temin edilen petrol ve doğalgaz nedeniyle gerek gelişmeye açık pazar yapısı ile ülkemiz için stratejik bir ülke olarak değerlendirilmektedir. Zenginleşen, liberalleşen ve istikrara kavuşmakta olan Cezayir'in zengin ve ucuz enerji kaynakları, ucuz işgücü imkanları ve yatırıma müsait alanları yabancı yatırımcıların ilgisini çekebilmektedir.

Cezayirli firmalar ortak yatırımlardan hisse alabilecek ve teknik yardım yapabilecek yabancı yatırımcılara ihtiyaç duymaktadırlar.

Ülkede İş Kurma Mevzuatı

1- Şirketler

E.U.R.L (Şahıs şirketi): Tek kişilik şirkettir. Yönetici, şirketin sahibi veya dışarıdan birisi olabilir. Sermayesi: 100.000 Cezayir Dinari (1.400 ABD Doları)

S.A.R.L (Limited şirket): En az iki, en fazla 25 ortaklı şirkettir. Şirket yöneticisi, ortaklardan veya dışarıdan birisi olabilir. Sermayesi: 100.00 Cezayir Dinari (1.400 ABD Doları)

S.P.A (Anonim şirket): En az yedi ortaklı olan bu şirketler büyük sermayeli şirket niteliğine sahiptir. Yönetim kurulu ve yönetim kurulu başkanı bulunması şarttır. Sermayesi: 1.000.000 Cezayir Dinari (14.000 ABD Doları)

Şirket kuruluşu tamamlandığı bir başka ifade ile şirketin tüzel kişiliği oluştuğunda, ilgili bankadan bloke edilen sermayenin geri alınması mümkündür. Yatırılan bu kuruluş sermayesinin bankadan yaklaşık bir ay sonra geri alınabildiği belirtilmektedir.

Söz konusu şirketler, yabancı bir kişi tarafından kurulsa dahi, Cezayir şirketi statüsünde olacağından ticari faaliyetlerinden doğan karı yurt dışına transfer etme hakları yoktur. Yalnızca ithal ettikleri malların bedelini transfer edebilirler.

Yabancı statülü şirket için de, Cezayir yasalarına göre bir E.U.R.L veya S.A.R.L. ya da S.P.A kurmak gerekmektedir. Ancak, bu şirket Cezayir yasalarına göre kurulmuş olmakla birlikte, kuruluş sözleşmesinde yabancı statülü olacağını belirtmesi ve sermayesinin bir yabancı tarafından karşılanması nedeniyle, elde ettiği karları transfer etme hakkına sahiptir.

Bu bağlamda, Cezayirli bir müteşebbis ile kurulan ortak şirkette (société mixte), yabancı ortak sermaye katılım payı oranında kar transferi yapabilmektedir.

Eğer bir yabancı, esasen bir Cezayirli tarafından kurulmuş mevcut bir şirkete sonradan ortak olarak katılırsa kar transfer hakkına sahip olamamaktadır.

Yabancı statüdeki şirket kazancının yaklaşık %70'ini yurtdışına transfer edebilir. Kalan %30'luk kısmın

ülkede yapılacak muhtelif harcamalar için muhafaza edilmesi istenmektedir.

Yabancı şirket, başlangıçta, yurt dışına kar transfer edebileceğine dair Cezayir Merkez Bankası'ndan izin almalıdır.

2- Şirket Kuruluşunda İzlenecek Prosedür

Ortakların tesbiti ve ortaklık paylarının belirlenmesi,

Kurulacak şirketin isminin tesbiti ve ticaret siciline tescili,

Şirket merkezi olacak yerin kiralanması ve noterde kira kontratı yapılması,

Kurulacak şirketin belirlenen çalışma sahası çerçevesinde noterde statüsünün hazırlanması,

Şirket yöneticisinin belirlenmesi,

Şirket sermayesinin belirlenmesi,

Şirket sermayesi olarak belirlenen paranın bankada bloke edilmesi. (Oturumu olmayanlar için bu paranın banka havalesi ya da havaalanında yapılacak resmi deklare ile getirilmesi şarttır.)

Noterde hazırlanan şirket statüsünün mahalli gazete ve ticari sicil gazetesi ilanlarının Noter tarafından yapılması,

Şirket ortaklarının pasaport fotokopileri,

Şirket yöneticisinin elçilik tasdikli ve tercümeli nüfus cüzdanı örneği ve sabıka kaydı,

Şirket merkezi olarak kiralanmış yerin, bağlı olunan mahkeme tarafından tayin edilecek görevli memur tarafından resmi tesbitinin yapılması,

Kiralanmış yerin emlak borcu bulunmadığına dair Belediyeden belge alınması,

Şirketin statüsü ve kira kontratıyla vergi dairesinde kayıt yaptırılması,

Vergi Dairesine harç yatırılması,

Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan belgelerin doldurularak belediyeden tasdik ettirilmesi,

Ticaret Sicil Müdürlüğüne harç yatırılması,

Dosyanın Ticaret Sicil Müdürlüğüne teslimi ve şirket kuruluşunun alınması,

Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan resmi kuruluş belgesi ile birlikte vergi dairesine gidilerek işe başlama deklarasyonunun hazırlanması ve vergi kartı talebinde bulunulması,

Noter'e şirket kuruluşunun tamamlandığının beyan edilmesi,

Noterden alınacak resmi belge ile bankada bloke edilen şirket sermayesinin şirket adına açılacak hesaba aktarımı,

Şirket kuruluşu tamamlandıktan sonra şirket yöneticisi ve ortakları oturum almak için Emniyet Müdürlüğüne başvuruda bulunabilirler,

Şirket ortakları Cezayir'e gelmeyeceklerse, yöneticiye noter tasdikli ve tercümeli vekalet vererek işlemleri yaptırabilirler. Ancak bu vekaletin Türkiye'deki Cezayir Konsolosluğundan tasdik edilmesi gerekmektedir.

3- Yabancı Şirket (Şube) Kurulması

Cezayir'de kurulacak şirket, ana şirketin bir şubesi olacak ise, ana firmanın tüm dokümanlarının tercüme edilip, Dışişleri Bakanlığı tarafından tasdik edilmesi ve Ticaret Bakanlığı'na verilmesi gerekmektedir.

Yabancı firma tüm sermayesini ve kazancını transfer etme hakkına sahiptir. Ancak, Cezayir'deki ofisin iyi şekilde çalışması için yeterli bir bütçenin ülkede bırakılması gerekmektedir.

4- İrtibat Bürosu

İrtibat bürolarının ticari faaliyette bulunma ve para transfer hakları yoktur. İrtibat bürosu kurulmasında öncelikle Ticaret Bakanlığı'na yazılı başvuruda bulunulması ve aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir.

a) Mali koşullar:

Banka nezdinde cedac hesabı açtırılması (bu hesaba yatırılan para döviz, çekilen para ise dinardır. Yalnız yabancılar için açılan bir hesap türüdür). İrtibat bürosu için 20.000 ABD Doları'nın teminat olarak bankada bloke edilmesi gerekmektedir.

b) İdari koşullar:

Ana şirketin statüsünün onaylı fotokopisi, büro yöneticisinin atanmasına ilişkin ana şirketin kararı, büro yöneticisinin özgeçmişi ve pasaport fotokopisi büronun faaliyet göstereceği yer.

Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

Yatırımlardan, yatırımların geliştirilmesi ve arttırılması için stratejik bir organ olan Yatırım Ulusal Konseyi (CNI) ve Yatırımların Geliştirilmesi Ulusal Ajansı (ANDI) sorumlu olup, yatırımlarla ilgili

dosyalar ANDI tarafından incelenerek sonuçlandırılmaktadır.

ANDI bünyesinde oluşturulan ve ilk müracaat mercii olan "Tek Gişe"de ise, yatırımlarla ilgili kuruluş ve idareler birarada faaliyette bulunmaktadır.

Yine ANDI bünyesindeki Yatırımlara Destek Fonu ise, yatırımların gerçekleştirilmesine ilişkin devlet katkısını finanse etmeye yöneliktir.

Bu çerçevede yatırımcılara;

Yatırımın gerçekleştirilmesine doğrudan katkı sağlayan ekipmanların ithalatında gümrük vergisi indirimi,

Yatırımın gerçekleştirilmesine doğrudan katkı sağlayan ekipmanların ithalatında KDV muafiyeti,

Yatırım çerçevesinde gerçekleştirilen gayrimenkul alımlarında intikal vergisi muafiyeti,

10 yıl için kurumlar vergisi, gelir vergisi, götürü vergi, mesleki faaliyetlerden alınan vergi ve arazi vergisi muafiyeti,

gibi kolaylıklar sağlanmaktadır.

Ayrıca bu mevzuat ile, yerli ve yabancı yatırımcı arasında ayırım yapılmayacağı, gelir ve sermaye transferi ile, uluslararası tahkime başvurma imkanları garanti altına alınmıştır.

Yabancı Sermaye Yatırımları

Cezayir, yabancı yatırımcılar tarafından Afrika'ya açılan bir kapı olarak görülmektedir. Ancak, Cezayir'de yaşanan siyasi olaylar; yabancı sermaye yatırımlarının, petrol ve doğalgaz dışındaki alanlarda önemli düzeyde azalmasına neden olmuştur. Önümüzdeki dönemde hızlanması beklenen yatırımlar içinde; Avrupa firmalarının 100'ü aşkın proje ile ilk sırada yer aldığı, buna yakın proje sayısı ile ABD'li firmaların ikinci sırada geldiği belirtilmektedir.

Oturma ve Çalışma İzinleri

Cezayir Hükümeti ülkedeki işsizliğin de etkisiyle, dışarıdan işçi getirilmesine izin vermemektedir. Ancak, diplomalı kalifiye işçiler ve mühendisler için izin alınabilmesi imkan dahilinde olup, resmi olmamakla birlikte 1 yabancı işçiye karşılık 3 yerli işçi istihdamı politikası uygulanmaktadır. Çalışma izni en az üç ay, en fazla iki yıl için verilebilmektedir.

Cezayir'de oturma ve çalışma izni almak isteyen yabancılar, öncelikle İçişleri Bakanlığına Bağlı Güvenlik Dairesine başvuruda bulunmak zorundadırlar.

► Dış Ticaret

Genel Durum

Cezayir'in ihracat kazançları büyük ölçüde petrol fiyatlarına bağlı olarak değişmektedir. 2003 yılından sonra artan petrol fiyatları sayesinde hükümet yatırım programına başlayabilmiş, bu durum da ithalatta artışa neden olmuştur. Cezayir, 2007 yılında 32,5 milyar \$, 2008 yılında ise 39 milyar \$, 2009 yılında 5,9 milyar \$ dış ticaret fazlası vermiştir.

Ülkenin Dış Ticareti

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

| | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 |
|----------------|--------|--------|---------|--------|
| İthalat | 21.455 | 27.631 | 39.474 | 39.258 |
| İhracat | 54.612 | 60.163 | 79.297 | 45.193 |
| Dis Tic. Hacmi | 76.067 | 87.794 | 118.771 | 84.451 |
| Denge | 33.157 | 32.532 | 39.823 | 5.935 |

Trademap

Geleneksel olarak hidrokarbonlar sektörü ihracatı toplam ihracatın yaklaşık %96'sını oluşturmaktadır. Ancak, son yıllardaki yüksek petrol fiyatları nedeniyle bu oran 2003'ten itibaren %98'e yükselmiştir. Diğer taraftan hidrokarbonlar dışındaki sektörün ihracatında da artış kaydedilmektedir.

Son yıllarda ithalatta da artış gözlemlenmektedir. Gıda ithalatı, genel ithalat içerisinde önemli bir paya sahip olup miktarı iç üretimle bağlantılıdır. Tüketim malları ithalatı, petrol gelirleri ve tarımsal üretime göre değişiklik göstermektedir. Son yıllarda Cezayir'de petrol, doğal gaz üretimi ve alt yapı alanlarındaki yatırımlar nedeniyle, sermaye malları harcamalarında bir artış görülmektedir.

Bir yandan tarımsal üretimin, diğer yandan sanayi alt yapısının yetersizliği dolayısıyla pek çok tüketim mamulünü dışarıdan almak durumunda kalan Cezayir, ihtiyaçlarını karşılamak üzere, yıllar itibariyle sürekli artan miktarlarda ithalat yapmaktadır. Avrupa Birliği, Cezayir'in en önemli ticaret partneri konumundadır.

İhracatında Başlıca Ürünler

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

| HS NO | Ürün Adı | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 |
|---------------------------|---|---------------|---------------|---------------|---------------|
| TOPLAM Tüm Ürünler | | 54.612 | 60.163 | 79.297 | 45.193 |
| 2709 | Ham petrol | 30.383 | 33.799 | 41.649 | 21.284 |
| 2711 | Petrol gazları | 19.168 | 19.474 | 28.990 | 17.855 |
| 2710 | Petrol yağları | 3.914 | 5.558 | 6.722 | 4.976 |
| 2707 | Yüksek sıcaklıkta taskomuru katranının damıtılmasından elde yağlar | 82 | 351 | 456 | 311 |
| 2814 | Saf amonyak/amonyagin sulu cozeltileri | 159 | 164 | 301 | 147 |
| 7204 | Demir/çelik dokuntu ve hurdaları, bunların kulceleri | 134 | 88 | 190 | 83 |
| 2510 | Tabii kalsiyum; tabii alüminyum kalsiyum fosfat ve fosfatlı tebesir | 37 | 57 | 137 | 75 |
| 2804 | Hidrojen, asal gazlar ve diğer ametaller | 24 | 30 | 51 | 45 |
| 7901 | İslenmemiş çinko | 81 | 62 | 53 | 36 |
| 7108 | Altın (ham, yarı islenmiş, pudra halinde) | 3 | 1 | 15 | 26 |
| 2902 | Sıklık hidrokarbonlar | 61 | 18 | 99 | 23 |
| 2202 | Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş) | 6 | 16 | 28 | 22 |
| 1902 | Makarnalar | 2 | 7 | 12 | 20 |
| 2905 | Asıklık alkoller vb. Halojenlenmiş, sulfolanmış, nitrolanmış /nitrozalanmış türevleri | 30 | 34 | 23 | 17 |
| 2523 | Çimento | 6 | 6 | 49 | 16 |
| 7005 | Perdahlanmış cam, levha, yaprak halinde; parlatılmış, cıllanmış | 0 | 0 | 17 | 16 |
| 0804 | Hurma, incir, avokado ve guava armudu, mango, mangost (taze/kurutulmuş) | 20 | 23 | 20 | 14 |
| 2716 | Elektrik enerjisi | 0 | 0 | 0 | 12 |
| 2904 | Hidrokarbonların sulfolanmış, nitrolanmış ve nitrozolanmış türevleri | 0 | 3 | 12 | 12 |
| 4011 | Kaucuktan yeni dış lastikler | 18 | 23 | 22 | 12 |
| 0709 | Diğer sebzeler (taze/sogutulmuş) | 3 | 3 | 1 | 11 |
| 4105 | Koyun ve kuzuların dabanlanmış derileri | 8 | 8 | 17 | 10 |

Trademap

Cezayir'in ihracatının %98'ini hidrokarbonlar, %1'ini de muhtelif imalat sanayi ürünleri teşkil etmekte olup, kalan kısım da bazı hammadde ve tarım ürünlerini kapsamaktadır.

Meyve ihracatı da sözkonusu olabilmektedir.

İthalatında Başlıca Ürünler

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

| HS No | Ürün Adı | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 |
|---------------------------|--|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Toplam Tüm Ürünler | | 21.455 | 27.631 | 39.474 | 39.258 |
| 7304 | Demir/çelikten (dokme hariç)dikissiz tüp, boru, ıçı bos profil | 686 | 1.148 | 1.510 | 1.982 |
| 1001 | Bugday ve mahlut | 997 | 1.394 | 3.174 | 1.830 |
| 8703 | Otomobil | 939 | 1.491 | 2.028 | 1.523 |
| 3004 | Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış) | 1.095 | 1.309 | 1.656 | 1.509 |
| 7214 | Demir/çelik cubuklar (sıcak haddeli, dövülmüş, burulmuş, çekilmiş) | 814 | 1.003 | 2.152 | 1.487 |
| 8704 | Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar | 705 | 960 | 1.385 | 1.465 |

| | | | | | |
|------|---|-----|-----|-------|-----|
| 7305 | Demir/çelikten diğer tüp ve borular-kaynaklı vb.-çapı>406, 4mm | 359 | 206 | 411 | 899 |
| 7308 | Demir/çelikten inşaat ve aksamı | 267 | 337 | 587 | 849 |
| 0402 | Süt, krema (konsantre edilmiş, tatlandırıcı madde içerenler) | 640 | 978 | 1.164 | 799 |
| 8411 | Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri | 252 | 345 | 672 | 647 |
| 8481 | Muslukcu, borucu esyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil | 228 | 283 | 454 | 584 |
| 8429 | Dozerler, greyder, skreyper, ekskavator, kureyici, yükleyici vb. | 234 | 365 | 590 | 552 |
| 1701 | Kamış/pancar sekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde) | 427 | 412 | 410 | 540 |
| 8708 | Kara taşıtları için aksam, parçaları | 166 | 275 | 282 | 490 |
| 8414 | Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresoru, vantilatör, aspiratör | 187 | 200 | 244 | 479 |
| 8504 | Elektrik transformatörleri, statik konvertörler, endüktörler | 134 | 156 | 308 | 478 |
| 8413 | Sıvılar için pompalar, sıvı elevatorları | 164 | 233 | 318 | 464 |
| 8701 | Traktörler | 245 | 296 | 376 | 451 |
| 4407 | Uzunlamasına kesilmiş, bıcılmış ağac; kalın >=6 mm | 350 | 522 | 495 | 444 |
| 8419 | Isı değişimliliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar | 85 | 129 | 162 | 438 |
| 8421 | Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları | 126 | 226 | 244 | 427 |
| 8517 | Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar | 309 | 397 | 527 | 414 |
| 1005 | Mısır | 337 | 517 | 671 | 407 |
| 8537 | Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, muhhez tablolar | 166 | 152 | 242 | 385 |
| 8603 | Kendinden hareketli demiryolu tramvay vagonları | 0 | 8 | 166 | 382 |
| 8705 | Özel amaçlı motorlu taşıtlar | 86 | 151 | 205 | 369 |
| 8544 | İzole edilmiş tel, kablo | 143 | 194 | 344 | 339 |
| 8474 | Toprak, taş, metal cevheri vb. Ayıklama, eleme vb. için makineler | 218 | 250 | 307 | 324 |
| 1507 | Soya yağı ve fraksiyonları | 184 | 258 | 406 | 315 |
| 2304 | Soya fasulyesi yağı üretiminden arta kalan kuspe ve katı atıklar | 147 | 204 | 308 | 306 |
| 8479 | Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar | 119 | 168 | 223 | 297 |
| 7208 | Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla | 93 | 140 | 242 | 291 |
| 8471 | Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri | 249 | 221 | 320 | 264 |
| 8404 | Buhar kazanları, ısıtma kazanları için yardımcı cihazlar | 1 | 20 | 56 | 264 |
| 7213 | Demir/çelik filmasının (sıcak haddelenmiş, rulo halinde) | 138 | 139 | 308 | 257 |
| 8702 | Toplu halde yolcu taşımacıya mahsus motorlu taşıtlar | 165 | 241 | 313 | 255 |
| 3901 | Etilen polimerleri (ilk şekillerde) | 150 | 212 | 285 | 247 |
| 3917 | Plastikten tüpler, borular, hortumlar; conta, dirsek, rakor vb | 41 | 78 | 123 | 232 |

Kaynak: Trademap

Dış Ticaretin Madde Grupları İtibarıyla Dağılımı

Ülkenin ihracatındaki başlıca ürünler: ham petrol, petrol gazları ve petrol yağlarıdır.

Ülkenin ithalatındaki başlıca ürünler ise genel olarak: inşaat malzemeleri (yaklaşık 8 milyar \$), demir-çelik ve demir çelikten ürünler (7,5 milyar \$), otomotiv ana sanayi (4,2 milyar \$), otomotiv yan sanayi (1,3 milyar \$), inşaat ve maden makinaları (1,8 milyar \$), ilaçlar ve diğer tıbbi malzemeler (1,7 milyar \$), gıda ürünleri (6,5 milyar \$)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

Cezayir'in ithalatında en önemli sırayı Fransa, Çin ve İtalya almaktadır.

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalat (Milyon Dolar)

| İhracatçı Ülke | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 |
|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Toplam | 21.455 | 27.631 | 39.474 | 39.258 |
| Fransa | 4.370 | 4.613 | 6.503 | 6.159 |
| Çin | 1.707 | 2.389 | 4.066 | 4.750 |

| | | | | |
|------------|-------|-------|-------|-------|
| İtalya | 1.881 | 2.406 | 4.308 | 3.659 |
| İspanya | 1.026 | 1.587 | 2.914 | 2.971 |
| Almanya | 1.476 | 1.788 | 2.411 | 2.765 |
| ABD | 1.425 | 2.134 | 2.197 | 2.013 |
| Türkiye | 710 | 921 | 1.345 | 1.782 |
| Japonya | 709 | 1.064 | 1.416 | 1.193 |
| Güney Kore | 445 | 809 | 961 | 1.119 |
| Brezilya | 523 | 603 | 736 | 883 |

Kaynak: Trademap

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracat (Milyon Dolar)

| İthalatçı Ülke | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 |
|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Toplam | 54.612 | 60.163 | 79.297 | 45.193 |
| ABD | 14.856 | 18.090 | 18.952 | 10.365 |
| İtalya | 9.314 | 7.967 | 12.293 | 5.701 |
| İspanya | 5.982 | 5.338 | 9.093 | 5.402 |
| Fransa | 4.569 | 4.099 | 6.370 | 4.424 |
| Hollanda | 2.844 | 4.527 | 6.111 | 3.265 |
| Kanada | 3.579 | 4.666 | 5.423 | 2.438 |
| Türkiye | 1.864 | 2.043 | 2.919 | 2.027 |
| Brezilya | 1.892 | 1.824 | 2.638 | 1.465 |
| Güney Kore | 628 | 800 | 1.498 | 1.459 |
| İngiltere | 1.623 | 1.576 | 2.241 | 1.141 |

Kaynak: Trademap

► Dış Ticaret Politikası ve Vergiler

Dış Ticaret Politikası

Cezayir'in Avrupa Birliği ile ortaklık anlaşması ve Dünya Ticaret Örgütüne girme çabalarıyla ilgili olarak orta vadede ticaret engellerini azaltması beklenmektedir.

AB ile Cezayir arasında ortaklık anlaşması 1 Eylül 2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anlaşma 2017 yılında Cezayir ile AB arasında serbest ticareti öngörmektedir. Geçiş sürecinde Avrupa Birliği sanayi ürünlerine uygulanan vergiler kademeli olarak azaltılacaktır. Anlaşmanın onaylanması ile tarifelerde %25 oranında bir indirim sağlanacak, 7 yıllık bir süreçte ise %40 oranında indirim gidilecektir. 12 yılda ise sıfırlanacaktır. Halihazırda Cezayir sanayi ürünleri AB'ye vergi ve kotadan muaf girebilmektedir. Anlaşma ile Cezayir'in AB tarım ithalatında gümrük vergilerini indirmesi gerekmektedir. Hükümet Dünya Ticaret Örgütü'ne katılabilmek için çabalarını sürdürmektedir.

Cezayir, ticaret rejimini serbestleştirmiştir. Dünya Ticaret Örgütü'ne katılma çalışmaları ve AB ile imzalanan Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması ticaretin daha da serbestleştirilmesine yol açmaktadır.

Dışticaret alanındaki ulusal düzenlemeler çerçevesinde, palmiye ağacı fidesi, koyun, tarihi ve arkeolojik eserler ile ulusal varlıkların yurt dışına çıkışı yasaktır.

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Ekonomide yeniden yapılanma ve liberalizasyon süreci çerçevesinde Cezayir, 2001 yılından itibaren ithalattan alınan vergilerde bazı indirim ve değişikliklere gitmiştir. Bu değişikliklere rağmen, çok yüksek düzeyde uygulanan gümrük vergileri ticaretin serbestleştirilmesinin önündeki en büyük engellerden birisidir.

Cezayir'e ithalatta gümrük vergileri; hammadde ve yatırım malları için %5, yarı mamuller için %15 ve nihai ürünler için %30 olarak belirlenmiştir. Gümrük vergileri ile ayrıntılı listelere ise Cezayir Ticaret

Müşavirliğimizin internet adresinden erişim sağlanabilmektedir.
(<http://www.musavirlikler.gov.tr/altdetay.cfm?AltAlanID=467&dil=TR&ulke=DZ>).

Gümrük vergisi gelirlerinin petrol ve doğalgaz gelirlerinden sonra ikinci en önemli bütçe geliri kalemini oluşturması, Cezayir makamlarını gümrük oranlarını düşürmeye teşvik etmemektedir.

Diğer taraftan, sağlık gerekçesiyle; ilaç ve eczacılık ürünleri, hastane ekipmanları, güvenlik gerekçesiyle; bıçaklar, ateşli silahlar, patlayıcılar, dürbünler vb, moral değerlerin korunması amacıyla; kitaplar, ithalatta ön müsaadeye tabi tutulmuşlardır. Silah benzeri oyuncaklar ile toksik karakter taşıyan ürünlerin ithalatı ise yasaktır.

Cezayir'e ithal edilen malların ambalajlarının fabrika çıkışı aşamasında geçerli düzenlemelere uygun olması gerekmektedir.

İthal edilen malların kalite ve uygunluklarının kontrol şartlarına ilişkin 12 Ekim 2000 tarih ve 2000-306 sayılı Karar'a atıf yapılan Duyuru uyarınca; 01.01.2003 tarihinden itibaren, ürünün ambalajı üzerinde yer alması gereken bilgilerin, (örneğin; üretim tarihi, son kullanma tarihi vb) orijinal ambalaj üzerinde bulunmaması halinde ithalat izni verilmemektedir.

Proforma fatura ile ticari değeri olmadığı belgelenen numuneler, tüm vergi ve gümrük tarifelerinden muaftırlar. Cezayir'e geçici olarak giren fuar malzemeleri gümrük vergisi ve diğer vergilerden muaftırlar.

Tarife Dışı Engeller

Serbest ticarete dayalı bir dış ticaret rejiminin bulunduğu Cezayir'de kural olarak ithalat için herhangi bir izne ya da lisansa gerek yoktur. Ancak, ithalatta sağlık kontrolleri, phytosanitaire kontroller, test ve kalite kontrolü uygulamaları mevcuttur. Ayrıca, hem gıda maddelerinde, hem de gıda maddeleri dışındaki mallarda etiketlemeye ilişkin kurallar uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, bazı lüks mallar (beyaz eşya, elektronik eşya, otomobil, tekstil ürünleri gibi) ithalatçılar tarafından ithal edilmek istenmemektedir. Bunun başlıca nedeni, devlet bankalarının ithalatçılara gümrük ödemelerini sağlayacak belgeleri verme konusunda isteksiz davranmalarıdır.

İthalatı güvenlik ve dini nedenlerle yasaklanan mallar: Ateşli silahlar, patlayıcılar, uyuşturucu maddeler ve domuz ürünleridir.

Öte yandan, ithal ilaçlar Cezayir'de ancak Sağlık ve Nüfus Bakanlığı'nın iznine bağlı olarak piyasaya dağıtılabilir. İthal ilaçların Cezayir'de satılmadan önce mutlaka ürünün satıldığı ülkede de pazarlanmış olması gerekmektedir.

Ülkede modern bankacılık ve finans sistemi bulunmamakta, akreditif işlemleri uzun zaman almaktadır. Alt yapı yetersizliği, bilgi eksikliği ve mevcut bilgilere ulaşmadaki güçlükler, sürekli değişen ve uygulamada farklılık gösteren mevzuat ile katı bürokratik zihniyet firmalarımızın karşılaştığı sorunlar arasındadır.

Cezayir Ticaret Müşavirliğimizin 18 Mart 2009 tarihinde yayınladığı duyurusunda; firmalarımızın yoğun olarak gündeme getirdiği bir sorun olarak kalite kontrol belgesi adı altında Cezayir'de ithalatta bir süredir niteliği tam olarak anlaşılabilen bir belge arandığı, söz konusu belgenin bankalar tarafından istendiği ve bu uygulamanın Cezayir Ticaret Bakanlığı'nın talimatıyla yürürlüğe konduğu belirtilmektedir. Uygulamada yeknesaklık olmadığından bir bankada kabul edilen bir belge diğer bir bankada kabul edilmeyebilmekte olup ilgili bakanlık yetkilileri konunun yeniden değerlendirileceğini ve uygulamanın daha açık hale geleceğini belirtmişlerdir. Firmalarımızın, bankalarca reddedilen belgeleri ile Müşavirliğimize başvurmaları halinde daha spesifik bir tetkik ve takibin yapılması mümkün olacağı da belirtilmiştir.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Cezayir'e ihracatta 16 Şubat 2009 tarihli karar ile ürünlerin kalite standartları ile ilgili olarak "Certificate of Conformity / Certificate of Quality Control of goods" belgesi istenmektedir.

► Türkiye ile Ticaret

Genel Durum

Türkiye ile Cezayir arasında 2005-2010 yılları arasındaki dış ticarete ilişkin istatistik veriler aşağıda yer almaktadır.

Türkiye-Cezayir Dış Ticaret Değerleri (1 000 Dolar)

| | İHRACAT | İTHALAT | DENGESİ | HACMİ |
|------|---------|-----------|-----------|-----------|
| 2000 | 383.461 | 1.192.412 | - 808.951 | 1.575.874 |
| 2001 | 421.963 | 1.063.982 | - 642.018 | 1.485.946 |
| 2002 | 514.282 | 1.125.749 | - 611.467 | 1.640.032 |

| | | | | |
|------|-----------|-----------|-------------|-----------|
| 2003 | 573.001 | 1.081.585 | - 508.583 | 1.654.587 |
| 2004 | 806.115 | 1.255.679 | - 449.563 | 2.061.794 |
| 2005 | 807.138 | 1.694.988 | - 887.850 | 2.502.127 |
| 2006 | 1.020.696 | 1.864.526 | - 843.829 | 2.885.222 |
| 2007 | 1.231.724 | 2.108.491 | - 876.766 | 3.340.216 |
| 2008 | 1.613.644 | 3.262.175 | - 1.648.531 | 4.875.820 |
| 2009 | 1.780.136 | 2.028.114 | - 247.978 | 3.808.250 |
| 2010 | 1.506.819 | 2.274.924 | - 768.105 | 3.781.743 |

kaynak: DTM Verileri

Türkiye'nin Cezayir'e İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

| | | 2008 | 2009 | 2010 |
|------|---|-----------|-----------|-----------|
| | TOPLAM | 1.613.644 | 1.780.136 | 1.506.819 |
| 8703 | OTOMOBİL | 182.135 | 238.626 | 304.116 |
| 7306 | DEMİR/ÇELİKTE DİĞER TÜPLER, BORULAR, İÇİ BOŞ PROFİLLER | 249.958 | 329.208 | 166.302 |
| 7305 | DEMİR/ÇELİKTE DİĞER TÜP VE BORULAR-KAYNAKLI VB.-ÇAPI>406, 4MM | 67.055 | 55.523 | 64.317 |
| 1806 | ÇİKOLATA VE KAKAO İÇEREN DİĞER GIDA MÜSTAHZARLARI | 28.142 | 29.207 | 38.295 |
| 6203 | ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS. | 42.181 | 47.079 | 34.324 |
| 8418 | BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI | 41.344 | 30.963 | 32.762 |
| 2523 | ÇİMENTO | 1 | 4.707 | 28.476 |
| 8537 | ELEKTRİK KONTROL, DAĞITIM TABLOLARI, MÜCEHHEZ TABLOLAR | 11.222 | 19.857 | 25.979 |
| 7216 | DEMİR/ALAŞIMSIZ ÇELİKTE PROFİL | 53.279 | 37.735 | 24.095 |
| 2102 | MAYALAR, CANSIZ DİĞER TEK HÜCRELİ MİKROORGANİZMALAR | 16.505 | 23.058 | 23.801 |
| 8708 | KARA TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇALARI | 22.760 | 18.648 | 22.343 |
| 8474 | TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER | 14.146 | 21.089 | 17.552 |
| 7321 | DEMİR-ÇELİK SOBA, OCAK, IZGARA, OCAK, MANGAL VB. EV EŞYASI | 10.959 | 12.436 | 16.938 |
| 8704 | EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR | 17.752 | 12.025 | 16.650 |
| 7308 | DEMİR/ÇELİKTE İNŞAAT VE AKSAMI | 57.792 | 47.509 | 16303 |
| 8702 | TOPLU HALDE YOLCU TAŞIMAĞA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR | 23.370 | 25.891 | 16.201 |
| 3004 | TEDAVİDE/KORUNMADA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANAN İLAÇLAR (DOZLANDIRILMIŞ) | 27.380 | 19.099 | 16.137 |
| 4011 | KAUÇUKTAN YENİ DIŞ LASTİKLER | 9.487 | 12.159 | 14.680 |
| 8429 | DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ VB. | 9.404 | 23.979 | 13.505 |
| 4819 | KAĞIT/KARTON VB. ESASLI KUTU, KILIF, TORBA VB. EŞYA | 1.560 | 6.260 | 13.391 |
| 8544 | İZOLE EDİLMİŞ TEL, KABLO; DİĞER İZOLE EDİLMİŞ ELEKTRİK İLETKENLERİ; FİBER OPTİK K | 28.419 | 17.407 | 12.785 |
| 1905 | EKMEK, PASTA, KEK, BİSKÜVİ VS. İLE BOŞ İLAÇ KAPSÜLÜ MÜHÜR GÜLLACI VS. | 10.944 | 6.886 | 12.156 |
| 6006 | DİĞER ÖRME MENSUCAT | 10.634 | 9.839 | 11.059 |
| 5407 | SENTETİK İPLİK, MONOFİL, ŞERİTLERLE DOKUMALAR | 7.071 | 9.280 | 10.641 |
| 8415 | KLİMA CİHAZLARI-VANTİLATÖRLÜ, ISI, NEM DEĞİŞTİRME TERTİBATLI | 11.627 | 9.291 | 9.373 |
| 4818 | TUVALET KAĞITLARI, KAĞIT HAVLU, MENDİL, KUMAŞ, MASA ÖRTÜSÜ VB | 29.933 | 13.149 | 9.274 |
| 7214 | DEMİR/ÇELİK ÇUBUKLAR (SICAK HADDELI, DÖVÜLMÜŞ, BURULMUŞ, ÇEKİLMİŞ) | 54.492 | 55.914 | 9.044 |
| 8507 | ELEKTRİK AKÜMÜLATÖRLERİ, SEPARATÖRLERİ | 7.099 | 8.302 | 8.394 |
| 6103 | ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, PANTOLON VS. (ÖRME) | 2.231 | 19.633 | 8.322 |
| 9406 | PREFABRİK YAPILAR | 2.790 | 21.687 | 8.031 |
| 6110 | KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME) | 6.364 | 19.521 | 7.742 |

| | | | | |
|------|---|--------|--------|-------|
| 8481 | MUSLUKÇU, BORUCU EŞYASI-BASINÇ DUŞURUCU, TERMOSTATİK VALF DAHİL | 3.407 | 2.534 | 7.704 |
| 3923 | EŞYA TAŞIMA AMBALAJI İÇİN PLASTİK MAMULLERİ, TIPA, KAPAK, KAPSÜL | 6.226 | 5.898 | 7.364 |
| 6204 | KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS. | 41.361 | 23.876 | 7.222 |
| 3401 | SABUNLAR, YÜZEY AKTİF ORGANİK MADDELER | 10.674 | 5.851 | 7.034 |
| 0802 | DİĞER KABUKLU MEYVELER (TAZE/KURUTULMUS) (KABUGU ÇIKARILMIS/SOYULMUS) | 6.246 | 383 | 6.977 |
| 7607 | ALUMİNYUMDAN YAPRAK VE ŞERİTLER-KALINLIK<0, 2MM | 2.638 | 4.513 | 6.957 |
| 9403 | DİĞER MOBİLYALAR VB. AKSAM, PARÇALARI | 3.365 | 4.481 | 6.928 |
| 1704 | KAKAO İÇERMİYEN ŞEKER MAMULLERİ (BEYAZ ÇİKOLATA DAHİL) | 13.260 | 6.829 | 6.838 |
| 3307 | TRAŞ MÜSTAHZARLARI, VÜCUT DEODORANTLARI, TUVALET MÜSTAHZARLARI | 7.185 | 4.952 | 6.696 |

Kaynak: DTM Verileri

Türkiye'nin Cezayir'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

| | | 2008 | 2009 | 2010 |
|------|---|-----------|-----------|-----------|
| | TOPLAM | 3.262.176 | 2.028.115 | 2.274.924 |
| 2711 | PETROL GAZLARI VE DİĞER GAZLI HİDROKARBONLAR | 2.915.054 | 1.846.700 | 2.057.897 |
| 7204 | DEMİR/ÇELİK DÖKÜNTÜ VE HURDALARI, BUNLARIN KÜLÇELERİ | 314.838 | 153.978 | 120.457 |
| 2710 | PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR | 0 | 9.308 | 78.911 |
| 2510 | TABİİ KALSİYUM; TABİİ ALUMİNYUM KALSİYUM FOSFAT VE FOSFATLI TEBEŞİR | 0 | 1.880 | 4.413 |
| 2804 | HİDROJEN, ASAL GAZLAR VE DİĞER AMETALLER | 3.237 | 2.764 | 3.405 |
| 8708 | KARA TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇALARI | 5.728 | 3.908 | 2.576 |
| 4101 | SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM | 626 | 15 | 1.560 |
| 7108 | ALTIN (HAM, YARI İŞLENMİŞ, PUDRA HALİNDE) | 521 | 1.031 | 1.485 |
| 7601 | İŞLENMEMİŞ ALUMİNYUM | 780 | 696 | 847 |
| 2002 | DOMATES (SİRKE/ASETİK ASİTTEN BAŞKA USULLERLE HAZIRLANMIŞ) | 0 | 0 | 782 |
| 4104 | SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ | 0 | 0 | 419 |
| 4105 | KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ | 490 | 0 | 303 |
| 4102 | KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ | 218 | 23 | 287 |
| 7005 | PERDAHLANMIŞ CAM, LEVHA, YAPRAK HALİNDE; PARLATILMIŞ, CİLALANMIŞ | 0 | 60 | 233 |
| 2807 | SÜLFÜRİK ASİT; OLEUM | 0 | 0 | 208 |
| 4103 | DİĞER HAM DERİLER | 90 | 0 | 202 |
| 2902 | SİKLİK HİDROKARBONLAR | 2.227 | 788 | 190 |
| 3915 | PLASTİKTEN DÖKÜNTÜ, KALINTI VE HURDALAR | 0 | 0 | 187 |
| 0804 | HURMA, INCİR, AVOKADO VE GUAVA ARMUDU, MANGO, MANGOST (TAZE/KURUTULMUS) | 159 | 0 | 136 |
| 4009 | VULKANİZE EDİLMİŞ KAUKUKTAN BORU VE HORTUMLAR VE DONANIMLARI | 4.136 | 4.180 | 70 |
| 5603 | DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ) | 7 | 0 | 52 |
| 2917 | POLİKARBOKSİLİK ASİTLER, ANHİDRİTLERİ, HALOJENÜRLERİ VE TÜREVLERİ | 0 | 0 | 42 |
| 4106 | DİĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ | 69 | 0 | 38 |
| 4504 | AGLOMERE MANTAR AGLOMERE MANTARDAN EŞYA | 0 | 0 | 30 |
| 3405 | AYAKKABI, MOBİLYA, DÖŞEME VB TEMİZLEYEN BOYA, CİLA, PASTA VB | 0 | 0 | 26 |
| 4707 | KAĞIT VE KARTON DÖKÜNTÜ VE KIRPINTILARI | 0 | 0 | 26 |
| 8511 | MOTORLAR İÇİN ELEKTRİKLİ ATEŞLEME CİHAZLARI | 0 | 0 | 16 |
| 9506 | JİMNASTİK, ATLETİZM, DİĞER SPOR VE AÇIK HAVA OYUNLARI EŞYASI | 0 | 17 | 15 |
| 7607 | ALUMİNYUMDAN YAPRAK VE ŞERİTLER-KALINLIK<0, 2MM | 0 | 0 | 12 |
| 3005 | TIPTA, CERRAHİDE, DIŞÇİLİKTE/VETERİNERLİKTE KULLANILAN PAMUK, | 0 | 0 | 10 |

| Ürün Kodu | Ürün Adı | 1999 | 2000 | 2001 |
|-----------|--|------|------|------|
| 3401 | SABUNLAR, YÜZEY AKTİF ORGANİK MADDELER | 19 | 0 | 9 |
| 5515 | DİĞER DEVAMSIZ SENTETİK LİFDEN DOKUMALAR | 0 | 0 | 9 |
| 8547 | ELEKTRİKLİ MAKİNE, CİHAZ, TESİSLERİ İZOLE EDİCİ PARÇALAR | 0 | 0 | 9 |
| 8536 | GERİLİMİ 1000 VOLTU GEÇMEYEN ELEKTRİK DEVRESİ TEÇHİZATI | 3 | 0 | 9 |
| 8532 | SABİT, DEĞİŞKEN AYARLANABİLİR ELEKTRİK KONDANSATÖRLERİ | 0 | 4 | 6 |
| 8207 | EL ALETLERİNİN, MAKİNELİ ALETLERİN DEĞİŞEBİLİR PARÇALARI | 1 | 0 | 5 |
| 8512 | KARA TAŞITLARININ AYDINLATMA, SİNYAL VB TERTİBATI, CİHAZLARI | 0 | 9 | 5 |
| 8533 | ELEKTRİK REZİSTANSLARI | 0 | 1 | 3 |

kaynak: DTM Verileri

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

Türkiye ile Cezayir arasında ekonomik ilişkiler son derece dinamik bir gelişme göstermektedir. Özellikle ekonomik alanda liberalizasyon sürecinin başlatılması, ülkenin hemen her alanda yatırım ve tüketim mallarına olan ihtiyacı, terör olaylarının azalması ihracatçılarımız için Cezayir'i cazip bir pazar haline getirmiştir.

İki Ülke Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

| Anlaşma/Protokol | İmza Tarihi | RG Tarih | RG No |
|--|-------------|------------|-------|
| Ticaret Anlaşması | 09.05.1979 | 29.11.1979 | 16824 |
| Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması | 20.10.1983 | 28.12.1983 | 18265 |
| Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması | 02.08.1994 | 30.12.1996 | 22863 |
| Deniz Taşımacılığı ve Seyrüseferine İlişkin Anlaşma | 25.02.1998 | 28.10.1998 | 23507 |
| Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması | 03.06.1998 | 21.10.2003 | 25266 |
| Sağlık Alanında İşbirliği Anlaşması | 05.10.2000 | - | - |
| Gümrükler Arası İşbirliği Anlaşması | 08.09.2001 | 17.04.2002 | 24729 |
| KEK 8. Dönem Protokolü | 23.09.2004 | 12.05.2005 | 25813 |
| Dostluk ve İşbirliği Anlaşması | 23.05.2006 | 09.07.2009 | 27283 |

Kaynak: DTM

İki Ülke Arasındaki Müteahhitlik İlişkileri

Cezayir'de bugüne kadar 41 Türk firması tarafından yaklaşık 2,74 milyar dolar değerinde 103 proje üstlenilmiştir. Bürokratik işlemlerin çokluğu ve mekanizmanın yavaş işlemesi, özellikle banka hesaplarının açılmasında ve işçi izinlerinin alınmasında Türk firmaları bakımından ciddi sıkıntılar oluşturmaktadır.

Bankacılık

Cezayir dinarının konvertibl olmaması, bankacılık mevzuatının uluslararası kurallara uyumunun yetersizliği ve uygulamadan kaynaklanan güçlükler, özellikle Cezayir'de iş yapan ancak yerleşik olmayan yabancı firmaların INR (Interieur Non Resident) hesabı ve Cezayir'de yerleşik yabancı firmaların ise yerel bir bankada hesap açma zorunluluğu sıkıntı yaratmaktadır. Benzer sıkıntı ayrı şehir veya bölgelerde bulunan şirket merkezi ile şantiye arasında gerçekleştirilen para transferlerinde de yaşanmaktadır.

Cezayir bankalarının Türk bankalarının teminatlarını kabul etmemesi ise en önemli sorunlardan birisidir. Cezayir'de yabancı bankaların, üçüncü ülkelerde (Avrupa) ilgili ülke mevzuatı çerçevesinde kurulmuş Türk Bankalarının ve Türkiye'deki Arap Türk Bankasının teminatları kabul edilmektedir. Ancak, yazılı bir yasaklayıcı düzenleme olmamakla birlikte, Türk bankalarının taahhütlerini yerine getirmedikleri gerekçesiyle teminatları kabul edilmemektedir.

Güvenlik

Cezayir'de inşaat sözleşmelerinde şantiye içi ve şantiye dışı güvenlik olmak üzere, iki tür güvenlik sistemi öngörülmektedir. Şantiye içi güvenlik müteahhitin sorumluluğuna bırakılırken şantiye dışı güvenlik ise işveren tarafından üstlenilmektedir.

Şantiye dışı güvenliğin asker veya polis tarafından sağlanması halinde risk bulunmadığı, ancak, son dönemde ortaya çıkan özel güvenlik birimlerine verilmesi halinde, özellikle kırsal kesimde yeterli olmadığı ifade edilmektedir.

İşçi İzinleri

Cezayir Hükümeti ülkede % 10'u aşan işsizliğin de etkisiyle dışarıdan işçi getirilmesine izin vermemektedir. Ancak, diplomalı kalifiye işçiler ve mühendisler için izin alınabilmektedir. Resmi olmamakla birlikte, 1 yabancı işçiye karşılık 3 yerli işçi istihdamı politikası uygulanmaktadır.

İş Konseyi

Türk Cezayir İş Konseyi 1992 yılında kurulmuştur. Cezayir'den petrol ve doğalgaz alımı nedeniyle artan ithalatımızı, ihracatı artırmak suretiyle dengelemek üzere Türk ürünlerinin gerek iş konseyi ortak toplantıları gerek fuarlar aracılığıyla Cezayir'de tanıtılması faaliyetlerine katkıda bulunmakta, Cezayir üzerinden kara Afrikası'na açılım yollarını araştırmakta, Türk yatırımlarını ülkedeki ve bölgedeki varlığını güçlendirmek üzere faaliyetler sürdürmektedir.

► Pazar ile İlgili Bilgiler

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Fikri Mülkiyet Hakları ile ilgili yasal düzenlemeler geliştirilmektedir. Ancak bu yasalar hala yetersizdir. Özellikle kozmetik, tekstil, ayakkabı, elektrikli ürünler, otomotiv yan sanayii, bilgisayar parçaları, ilaç ve gıda ürünlerinde taktitçilik yaygındır.

Patentler, 7 Aralık 1993 yılında çıkarılan ve "Institut Algérien de Normalisation et de Propriete Industrielle" (INAPI) tarafından hazırlanmış olan bir kanunla korunmaktadır. Söz konusu kanun Cezayir'in Paris Konvansiyonu'nu ve onun sonradan ortaya çıkan değişikliklerini onaylamaktadır. INAPI, patent talebinin işleme konmasını takiben ve tüm teknolojiler için geçerli olmak suretiyle 20 yıl için patent vermektedir.

Dağıtım Kanalları

İthal edilerek piyasaya arz edilen malların pazarlanması, malların çeşidine göre farklı kanallardan gerçekleşmektedir. Cezayir hükümetinin merkezi bir satın alma ofisi ya da ihaleler konusunda yetkili bir kurumu yoktur. Devlete ait toptan pazarlama şirketleri ithal gıda maddeleri, tıbbi ve endüstriyel malzeme ve ekipman satmaktadır. Bu ürünler için özel sektör toptancıları da oldukça etkilidir. Hükümet kamuya bağlı dağıtım kanallarını özelleştirmektedir. Cezayir'in ithalatı serbestleştirilmesiyle özel sektöre bağlı birçok mağaza açılmaya başlamıştır. Özel perakende satış birimleri genelde küçük aile işletmeleridir. Söz konusu mağazalar özellikle gıda ürünleri ve ev aletleri satışı gerçekleştirmektedirler. Perakende satışların tamamına yakını özel sektörün elinde bulunmaktadır. Özel sektör firmaları ithalatçı-toptancı, ithalatçı-komisyoner olarak faaliyet göstermektedirler.

Cezayir pazarına acente, distribütör aracılığı ve ortak yatırım kanallarıyla girilebilir. 1993 yılı yatırım kanununa göre yabancı tedarikçilerin dağıtım faaliyeti için Cezayir'de yatırım yapma zorunluluğu kaldırılmıştır. Firmalar yerel acente ve dağıtım şirketlerinden yararlanabilir veya kendi dağıtım şirketlerini kurabilirler. Cezayir yasaları yabancı şirketlerin ticari acenteler yoluyla kamu ihalelerine teklif vermesini yasaklamıştır.

Cezayir'e doğrudan, sürekli ve büyük miktarlarda satış amacı güden ihracatçılarımız için acentalar iyi bir yoldur. Acentalar gerek müşteri bulunmasına, gerek Türk ve Cezayirli firmalar arasındaki bağlantıların yürütülmesine önemli katkılar sağlayabilmektedir.

Tüketici Tercihleri

Cezayir, uzun yıllar dışa kapalı kaldıktan sonra son yıllarda sosyal ve ekonomik alanda yaşanan açıklık politikaları sayesinde büyük bir tüketim toplumu olma eğilimine girmiştir. Bu gelişmeler sonucunda yeni bir kimlik kazanma mücadelesine giren Cezayir'in, sosyal adaletin ve gelir dağılımındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politikalarla, önümüzdeki yıllarda alım gücü artan ve tüketimde de ilerleme kaydeden bir toplum olması beklenmektedir.

Cezayir refah düzeyi düşük bir ülke olarak gözükmektedir. Ayrıca, işsizlik oranının yüksekliği tüketicinin yapısı ve davranışlarına olumsuz etkileri bulunmaktadır. Ülkenin uzun yıllar kapalı bir ekonomide yaşamasının da tüketiciler üzerinde bir çok etkisi olmuştur. Bütün bu faktörler Cezayir halkının tercihlerini etkilemiştir. Bu tür bir yapı içerisinde halk bir malın kalitesi ve fiyatı arasında tercih yapmayı düşünmemekte, doğrudan fiyatı göz önüne almaktadır.

Cezayirli tüketiciler fiyata karşı hassas, kalite beklentisi nisbeten daha az, ülke ve marka tercihi ve bağımlılığı bulunmayan bir tüketici topluluğudur. Bu bağlamda makul fiyat ve ambalaj koşullarını da sağlamak koşuluyla, Cezayir piyasasında orta kalite ihraç ürünlerinin şansı fazladır.

Bunların yanı sıra, son yıllarda gerçekleştirilmeye çalışılan dışa açılma neticesinde tüketim isteklerinde büyük artış gözlenmektedir. Halkın başta Fransız malları olmak üzere Avrupa mallarına ilgisi çok

fazladır. Özellikle nüfusun genç kesimi Batılı tarzda yaşamaya, giyinmeye özen göstermektedir. Bu nedenle hazır giyim-konfeksiyon, ayakkabı gibi sektörlerde gençler hedef kitle olarak seçilmelidir. Ancak tüketicilerin bütün bu batılılaşma, dışa açılma çabalarına rağmen halkın alım gücü hala çok düşüktür.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen Cezayir'de hidrokarbon fiyatlarındaki artışa paralel olarak ekonomik ve sosyal yaşamda görülen iyileşmelerin gelir dağılımını dolayısıyla tüketici profilini olumlu yönde etkileyeceği ve önümüzdeki on yıllık dönemde farklı bir tüketici grubunun oluşacağı tahmin edilmektedir.

Cezayir'de yerleşim bölgeleri itibarıyla piyasanın durumuna bakıldığında ise gerek üretim gerekse tüketim bakımından piyasa faktörlerinin ülkenin kuzeyinde toplandığı görülmektedir. Bunun en önemli nedeni ülkenin coğrafi yapısıdır. Büyük bir bölümü çöllerle kaplı ülkenin, Cezayir, Oran, Constantine, Annaba gibi şehirleri ve çevreleri ekonomik faaliyetlerin ve büyük tüketici pazarlarının yer aldığı bölgelerdir.

Reklam ve Promosyon

Reklamın ve tanıtım kampanyalarının kamu firmaları üzerinde pek etkisi yoktur. Çünkü bu firmaların alımlarını daha çok ihale yöntemiyle yapmaktadırlar. Ayrıca makina ve teçhizat gibi ürünlerin nihai tüketiciye reklam yoluyla tanıtımı fazla etkili olmamaktadır. Fakat pazar ekonomisini benimseyen Cezayirli tüketiciler üzerinde reklamlar etkili olmaktadır.

Cezayir'de radyo, televizyon ve gazetelerde yayınlanan reklamlar piyasaya yeni giren bir malın tanıtımında etkin bir rol oynamaktadır. Bu nedenle özellikle tüketim maddeleri için reklam etkili bir yöntemdir.

Firmalarımızın Cezayir pazarına açılmasında en etkili yöntemlerden biri de fuar katılımlarıdır. Ekonomik ve ticari ilişkilerde kaydedilen gelişmelerin en önemli göstergelerinden birisi Türk işadamlarının Cezayir'de düzenlenen Fuarlara gösterdikleri ilgidir. Son yıllarda artan ölçüde Cezayir'deki fuarlara katılan firmalarımız önemli iş bağlantıları gerçekleştirmektedirler.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Hükümet ithal ürünlere, özellikle tüketim mallarına Arapça etiket konulmasını şart koşmaktadır. Fransızca etiket konulması ise faydalı olacaktır.

Ayrıca, gerek gıda maddelerinde, gerek gıda maddeleri dışındaki mallarda etiketlemeye ilişkin özel kurallar uygulanmaktadır.

Tehlikeli maddeler için etikette toksit madde, yanıcı madde, paslanma, tahriş riskleri vb'leri gösteren semboller bulunmalıdır.

Satış Sonrası Hizmetler

Cezayir'e yatırım malı satan tedarikçilerin bünyesinde satış servisi ve müşteri desteği bulundurması gerekmektedir. Ürünün alımını takip eden bir yıl içinde satış servisi ücretsiz olup, bunu takip eden süreler için firma ve müşteri arasında teknik yardım anlaşması yapılması gerekmektedir. Yabancı firmalar Cezayir'deki müşterilerine Cezayir'deki irtibat büroları kanalıyla müşteri destek hizmetleri verebilmektedirler. Söz konusu bürolar herhangi bir ticari faaliyette bulunamamakta, ayrıca ekipman ya da yedek parça ithalatı ve dağıtımını konusunda faaliyet gösterememektedir. Bu tür yan ürünler ancak doğrudan kullanıcının kendisi veya distribütörler kanalıyla ithal edilebilmektedir.

Tüketim ürünlerine yönelik satış servisi Cezayir'de henüz yeni bir kavramdır. Yürürlükteki mevzuata göre ürünün cinsine göre distribütörler ithal ürünler için 6 aydan 18 aya kadar garanti, yedek parça stoku ve müşterilere satış sonrası hizmet vermek zorundadırlar.

Ulaştırma ve Taşımacılık Maliyetleri

İstanbul'dan Cezayir'e direkt nakliye seferleri bulunmaktadır. İzmir, Mersin gibi limanlardan ise İstanbul aktarmalı olarak Cezayir'e sevkiyat yapılabilmektedir.

Cezayir Limanı ülkenin ticaret merkezi konumunda olup konteyner trafiğinin yüzde 70'ini karşılamaktadır.

Cezayir'e yapılan direkt seferler İstanbul'dan 6, İzmir'den 4, Mersin'den ise 15 günlük transit sürelerle gerçekleştirilmektedir.

İstanbul'dan deniz yolu ile nakliye 20'lik konteyner için 1000-1200 US\$, 40'lık konteyner için ise 2000-2400 US \$ civarındadır.

Finansal Kiralama (Leasing) ve Franchising

Cezayir Hükümeti Ocak 1996'da Cezayirli şirketlerin yurt dışında üretilen ekipmanı kiralamalarına olanak tanıyan bir yasa çıkarmıştır. Özel şirketler inşaat makineleri konusunda finansal kiralama ile son

aerece ıııııdır.

Franchising uygulaması pek fazla bilinmemesine rağmen bu yöntemde duyulan ilgi giderek artmaktadır. Coca Cola'nın Cezayirli bir gıda işleme şirketiyle birlikte kurduğu şişeleme ünitesi başarılı bir franchising örneği olarak gösterilebilir.

Akreditif Kullanımı

Cezayir Resmi Gazete'sinde 26 Temmuz 2009 tarihinde yayımlanan ve 2009 Bütçe Kanunu'na ek olarak çıkarılan bir kanun ile Cezayir'e ithalatta önemli değişiklikler yapılmıştır.

Buna göre:

1- Cezayir'e bundan böyle akreditif dışında başka ödeme yöntemleri kullanılarak ithalat yapmak mümkün değildir.

2- Gıda ve tarım ürünleri dışında kalan tüm ürünler için talep edilen kalite kontrol belgesi için örneği Cezayir Ticaret Müşavirliğimiz'de (www.musavirlikler.gov.tr) bulunan matbu, örnek bir form belirtilmiştir.

3- İthalatçı, malın ithalatından çok önce, iki taraf arasında anlaşıldığını gösteren proforma fatura ile bankaya başvurmak ve ön onay almak zorundadır.

Maliye Bakanlığı kanalı ile bankalara ulaştırılan bir direktifte birinci ve üçüncü maddelerde belirtilen değişikliklerin ancak 3 Ağustos 2009 tarihinden itibaren gerçekleştirilecek ithalatlarda geçerli olacağı belirtilmektedir.

Kamu İhaleleri

Devlete bağlı kuruluşlar (bakanlıklar, yerel yönetim birimleri ve diğer kamu kuruluşları) herkese açık ihaleler yoluyla yabancı ürünler satın almaktadır. Teklifler doğrudan ihaleyi açan kurum ya da kuruluşa verilmektedir.

İhale ilanlarının takip edilebileceği adresler:

BOMOP bülteni: Fransızca ve Arapça olarak yayınlanan bu haftalık bültende ulusal ve uluslararası ihaleler, süre uzatımları, ön seçim duyuruları gibi tüm duyurulara yer verilmektedir. İnternet üzerinden de erişim sağlanabilmektedir.
<http://www.anep.com.dz> (BOMOP)

Algeria Tenders : İngilizce ve Fransızca olarak düzenlenmiş bir web sitesidir.
[http:// www.algeriatenders.com](http://www.algeriatenders.com)

El- Moudjahid Gazetesi: Fransızca yayın yapan ve Hükümete yakınlığı ile bilinen bu gazetede kamuya ait tüm ihaleler yayınlanmaktadır. Ücretsiz olarak erişim sağlanmaktadır.
<http://www.elmoudjahid.com> (Appels d'offres)

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Pasaport ve Vize İşlemleri

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri anılan ülkeye yapacakları üç aya kadar ikamet süreli seyahatlerinde vizeden muaftır. Cezayir Konsoloslugu vize için davetiye talep etmektedir. Vizeler Cezayir Konsoloslugu tarafından genellikle 1 aylık verilmektedir.

Ülkeye girişte yolcular için şahsi eşya muafiyeti vardır. Ülkeye sokulan paranın ve altın, platin gibi ziynet eşyasının gümrüğe yazılı olarak deklere edilmesi gerekmektedir. Bu formalitelerden sonra Havaalanında veya liman girişinde bulunan banka şubelerinden getirilen dövizin bozdurulması tavsiye edilmektedir. Ülkeden çıkışta döviz deklarasyonu ve döviz bozdurma belgesi istenebilmektedir.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Ülkede tüm İslami bayramlar ay takvimine göre kutlanmakta olup her yıl dini bayramların tarihi değişiklik göstermektedir.

Diğer tatiller: 1 Ocak (Yeni Yıl); 1 Mayıs (İşçi Bayramı); 5 Temmuz (Bağımsızlık Günü); 1 Kasım (Devrimin Yıldönümü)

İklimin sıcak ve bunaltıcı olduğu ve ülkenin tatil dönemine rastladığı Haziran-Eylül ayları arasında ve dini bayramlarda gidilmesi tercih edilmemelidir. Yılın diğer aylarında yapılacak ziyaretlerin daha rahat ve verimli olacağı tahmin edilebilir.

Cezayir'de resmi tatil günleri Cuma ve Cumartesi'dir.

Haberleşme

Postaneler dışında kart ve dinarla çalışan uluslararası telefon görüşmesi yapılabilecek telefon kulubelerine büyük otellerde ve merkezi yerlerde rastlamak mümkündür. Bunların yanı sıra, özel sektör tarafından çalıştırılan "taxiphone" diye adlandırılan yerlerde Cezayir Dinarı ile telefon görüşmesi yapılabilir. Otellerin hemen hepsinde uluslararası telefon ve faks imkanı mevcuttur. Ancak ücretleri postane ve taxiphone'lara göre pahalıdır. Diğer yandan Türk GSM servis operatörü Turkcell, Cezayir'deki devlete ait tekel konumundaki GSM servis operatörü olan "Ministre des Postes et Telecommunications (AMN)" ile bir uluslararası dolaşım (roaming) anlaşması imzalamıştır.

Cezayir'de sık sık adres ve telefon değişiklikleri yaşanmaktadır. Bunun yanı sıra işyerlerinin özellikle vergi uygulamaları dolayısıyla kısa süreler içerisinde (genellikle 2 yıl) kapandığı ve başka bir isim altında yeniden açıldığı görülmektedir. Bu nedenle bilinen ya da belirtilen adreslere/telefonlara ulaşabilmek her zaman mümkün olamamaktadır.

İnternet kullanımı hızlı olarak artmaktadır. Ulusal yayın sistemi, üç radyo kanalı ve bir televizyon kanalını içermektedir. Bu televizyon yayını ülkenin en uzak köşelerine ulaşacak şekilde genişletilmektedir.

Yerel Saat

Cezayir'de yerel saat ayarı Greenwich saatinden bir saat ileridedir. Türkiye ile Cezayir arasında bir saatlik zaman farkı bulunmaktadır.

Telefon Kodları

Cezayir'in uluslararası telefon kodu + 213'dür.

Hukuki Yapı

Cezayir'de yasal sistem, Fransız ve İslam Hukuku'na dayanmaktadır. Mahkemeler yavaş çalışmakta ve hukuki kararlar tam olarak işletilememektedir. Yabancı firmaların, ülke ile ticari ilişkilerindeki ihtilaflardan doğan hukuki davalarda, yabancı firma lehine karar alınsa dahi, hukuki kararların uygulanması aşamasında sorunlar yaşanabilmektedir.

Genel Değerlendirme ve Öngörüler

Cezayir Afrika'nın Sudan'dan sonra ikinci büyük ülkesi, Kuzeybatı Afrika ülkelerinin ise (Mağreb) en büyüğüdür. Cezayir gerek coğrafi konumu gerekse içinde yer aldığı Mağreb Birliği sayesinde tüm Orta-İç Afrika'ya açılan bir kapı durumundadır.

Cezayir Afrika'daki en önemli ticari partnerlerimizden biridir. Türkiye, Cezayir'in dış ticaretinde son yıllarda çok önemli bir yer edinmiştir.

Uygulanmakta olan ekonomide yeniden yapılanma ve liberalizasyon süreci çerçevesinde Cezayir, 2001 yılından itibaren ithalattan alınan vergilerde bazı indirim ve değişikliklere gitmiştir. Bu değişikliklere rağmen, gümrük vergileri yerli sanayi korumak amacıyla hala oldukça yüksektir. Bu durumun bir başka nedeni de Cezayir'e yabancı yatırımları çekmektir. Bu itibarla, inşaat, altyapı ve telekomünikasyon sektörlerinde firmalarımız için iş olanaklarının mevcut olduğu düşünülmektedir.

Türkiye ile Cezayir arasında ekonomik ilişkiler son derece dinamik bir gelişme göstermektedir. Özellikle ekonomik alanda liberalizasyon sürecinin başlatılması, ülkenin hemen her alanda yatırım ve tüketim mallarına olan ihtiyacı, terör olaylarının azalması, ihracatçılarımız için Cezayir'i cazip bir pazar haline getirmiştir. BOTAŞ ile SONATRACH arasında 1995 yılında imzalanan ve yıllık 4 milyar metreküplük doğalgaz alımını öngören 20 yıllık sözleşme ticari ilişkiler alanında canlanmanın başlangıcı olmuştur.

Türkiye ve Cezayir arasındaki kültürel, dini ve tarihsel yakınlık Cezayirlilerin Türklere sıcak bakmaları ve Türklere iş yapmak istemeleri sonucunu doğurmaktadır. Bu da Türk firmaları için bir avantaj oluşturmaktadır. Ancak son yıllarda iki ülke arasında önemli boyutlara ulaşan bavul ticareti, düşük kaliteli malların Cezayir pazarına girmesine ve dolayısıyla Türk ürünlerinin imajının bozulmasına yol açmıştır.

Ülkede turizm sektörünün gelişmemiş olması, mevcut otellerin %80'inin uluslararası normlara uygun bulunmaması nedeniyle, turizm ve otelcilik sektöründe önemli atılımlar yapılması planlandığından, bu alanda, gerek inşaat ve gerekse hizmet sunumu açısından Türk şirketleri için büyük fırsatlar ortaya çıkması imkan dahilindedir.

Cezayir'de telekomünikasyon sektöründe önemli yatırımlar ve özelleştirme faaliyetleri sürdürülmektedir. Firmalarımızın bu alanda iş yapabilecekleri değerlendirilmektedir. Cezayir aynı zamanda tüm Batı ve Orta Afrika'ya açılan bir kapı olarak düşünülmelidir.

Cezayir gıda ihtiyacının yaklaşık yarısını ithalat yoluyla karşılamaktadır. Bu çerçevede, gıda sektöründe faaliyet gösteren firmalarımız için cazip iş olanakları mevcuttur. Balıkçılığın geliştirilmesi programına paralel olarak, avlanan balığın işlenmesi, depolanması, nakliyesi gibi alanlarda yatırım fırsatları

bulunmaktadır. Ayrıca, Cezayir'e bazı teknelere ihracatı mümkün bulunmaktadır.

Cezayir ilaç konusunda da dışa bağımlı bir ülke konumunda olup ilaç sanayiinde de işbirliği imkanlarının geliştirilebileceği düşünülmektedir.

İmalat sanayi alanına makina, yedek parça, ekipman, elektrikli ve elektronik ev aletlerinin imalat ve/veya montajı da elverişli yatırım alanlarıdır.

Ülkenin yedek parça ihtiyacının neredeyse tamamı ithalat yoluyla temin edildiğinden, otomotiv yedek parça imalatı ile işgal eden firmalarımız bakımından önemli bir ihracat potansiyeli sözkonusudur.

Cezayir hükümeti, ülke ekonomisi ve sanayisinin geliştirilmesi, altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve kara on yıl olarak adlandırılan terör döneminin yaralarının sarılması amacıyla 2001 yılında "Yeniden Ekonomik Canlanma Programı"nı hayata geçirmiş, daha sonra 2005-2009 yıllarını kapsayan 55 milyar Dolarlık "Ekonomik Kalkınmaya Destek Programı"nı uygulamaya koymuştur. Cezayirli yetkililer tarafından yapılan açıklamalarda, sözkonusu destek programının maliyetinin, Cezayir'in toplam yüzölçümünün %80'ini oluşturan güney vilayetlerine yönelik "Ek Kalkınma Programı" ile yüksek platolar için hazırlanan "Özel Kalkınma Programı"yla birlikte 200 milyar Dolara ulaştığı bildirilmiştir.

2010 yılı başından beri resmen açıklanması beklenen "2010-2014 yılları Kamu Yatırımları Programı", Cezayir Cumhurbaşkanı Abdelaziz Bouteflika başkanlığında dün (24 Mayıs) toplanan Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilmiştir. Sözkonusu Bakanlar Kurulu toplantısıyla ilgili olarak yapılan hükümet açıklamasında, "beş yıllık kalkınma planı" olarak da adlandırılan program çerçevesinde 9 trilyon 700 milyar Dinarı (yaklaşık 130 milyar Dolar) daha önce başlatılan büyük projelerin tamamlanmasında kullanılmak üzere, 21 trilyon 214 milyar Dinar (yaklaşık 286 milyar ABD Doları) tutarında kaynak ayrıldığı bildirilmiştir.

2010-2014 yılları arasında uygulanacak programda öngörülen kamu harcamalarının başlıca sektörlere göre dağılımı aşağıda sunulmaktadır;

- 5000 okul, 400.000 kişilik yurt, 300 eğitim ve meslek edinme kurumu, 1500 sağlık kurumu, 1,2 milyonu 5 yıllık program sırasında teslim edilmek üzere 2 milyon konut, 35 baraj ve 25 su nakil hattı ile tüm deniz suyu arıtma tesislerinin tamamlanması, taşradaki 220.000 konuta elektrik, ülke genelinde 1 milyon konuta doğalgaz bağlanması için program bütçesinin %40'ı,

- Bayındırlık ve ulaştırma sektörleri için 3 trilyon 100 milyar DA,

- Toplu taşıma, şehir içi tramvay-metro hatları ile havayolu taşımacılığının geliştirilmesi için 2 trilyon 800 milyar DA,

- Sanayi sektörünün geliştirilmesi için 2 trilyon DA tutarında devlet kredisi,

- Tarımsal kalkınmaya destek için 1 trilyon DA.

Sonuç olarak, Cezayir altyapı projelerinin yenilenmesi ve geliştirilmesi yönünde büyük bir hamle başlatılmış olup; Cezayir müteahhitlerimiz için son yıllarda önemli bir pazar olma konumuna gelmiştir. Önümüzdeki dönemde Türk firmalarınca muhtelif inşaat, elektrik işleri, rafineriler vb. projelerin daha fazla üstlenilebileceği düşünülmektedir. İnşaat malzemelerinin üretimi ve yeni teknolojilerin transferi de önemli bir yatırım alanı olarak görülmektedir.

Tarım ve Gıda Ürünleri İhracat Potansiyelimiz

| Sektör | GTİP | Potansiyel Ürün | Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar) | Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar) | Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar) | Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009 | Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%) | Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%) | Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler* | Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler* | Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%) | Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları |
|--------------------------------|------------|-------------------------------|---|---|---|-------------------------------------|--|--|---|---|---|---|
| Süt Ürünleri | 0406 | Peynir | 39 | 0 | 102 | 0,6 | - | - 1 | 0 | 0 | İrlanda (30), Hollanda (20), Y.Zellanda (18), Fransa (9), Almanya (5) | AB: % 0-30 Diğer Ülkeler: % 30 |
| Şekerli ve Çikolatalı Mamuller | 1704, 1806 | Şekerli ve çikolatalı maüller | 51 | 45 | 643 | 0,2 | 25 | 59 | 36 | 45 | Tunus (20), Türkiye (15), Almanya (15), İtalya (13), Fransa (6) | AB: %22,5-30 Diğer Ülkeler: % 30 |
| Bakliyat | 0713 | Muhtelif kuru baklagiller | 162 | 1,8 | 275 | 2 | - | - 15 | 1,8 | 1,8 | Kanada (32) Arjantin (17) Meksika (15) Hindistan (10) Mısır (7) | AB ülkeleri%0 -15 Türkiye % 5- 15 |
| Kuru Meyveler | 080620 | Kuru üzüm | 1,8 | 5,3 | 417 | 0,1 | - 66 | 83 | 5,3 | 1,8 | Türkiye (35), G. Afrika (25), Hindistan (19, ABD (8), Şili (5) | Tüm Ülkeler: % 30 |
| Margarin | 1517 | Margarin | 4,9 | 1,4 | 124 | 0,1 | 7 | - 12 | 1,4 | 1,5 | Türkiye (46), Tunus (14), Fas (12), Mısır (10), İspanya | AB: % 0-30 Diğer Ülkeler: % 30 |

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

** Veriler 12 aylıktır.*

Baharat

Bakliyat

Cezayir'in diğer tarımsal ürünlerde olduğu gibi bakliyat üretimi de oldukça sınırlı düzeydedir. Coğrafi açıdan Afrika kıtasının en büyük ülkelerinden birisi olmasına rağmen toplam alanın yaklaşık %85'inin çöllerle kaplı olması ve ancak %3'lük bir alanın tarıma elverişli oluşu diğer tarımsal ürünlerle beraber bakliyat üretimini de sınırlamaktadır. Son yıllarda tarıma kısmen elverişli olan alanlarda özellikle bakliyat üretimini artırıcı yönde önemli teşvikler getirilmesine rağmen bakliyat ürünlerinin üretiminde beklenen gelişmeler sağlanamamıştır.

Cezayir'de bakliyat üretiminin oldukça düşük olması nedeniyle, yurtiçi tüketimi karşılamak amacıyla her yıl yüksek miktarlarda ithalata başvurulmaktadır. Cezayir pazarı ülkemiz bakliyat ürünleri için nohut ve kırmızı mercimek ve kısmen de kuru fasulye açısından önem taşımaktadır. 8-10 yıl öncesine kadar Cezayir pazarının önemli bir ihracatçısı olan ülkemiz, daha sonraki yıllarda pazardaki konumunu kaybetmiştir. Önceki yıllarda Cezayir kırmızı mercimek ve nohut pazarının en büyük ihracatçısından birisi olmamıza rağmen Cezayir pazarı kırmızı mercimekte özellikle Kanada'ya, nohutta ise Kanada ile birlikte Meksika'ya kaptırılmıştır. Kuru fasulyede de ülkemiz bugüne kadar Cezayir pazarında önemli bir konuma ulaşamamış olmakla birlikte, Cezayir'e kuru fasulye de ihraç edebilmemiz mümkün görülmektedir. Özellikle son yıllarda ülkemizden Cezayir'e çok sınırlı miktarlarda kuru fasulye ihracatı gerçekleşmiştir. Ülkemizde son yıllarda havalanın kurak geçmesi nedeniyle bakliyat üretimimizin azalması hem genel ihracatımıza hem de Cezayir'e ihracatımıza olumsuz yansımış olmakla beraber, önümüzdeki dönemde kuraklığın azalması durumunda Cezayir'e olan bakliyat ihracatımızda da artışlar beklenmektedir.

Kuru Meyveler

Kuru üzüm: Cezayir'de tarıma elverişli arazilerin oldukça sınırlı olması nedeniyle diğer tarımsal ürünlerde olduğu gibi kuru meyve üretimi de oldukça azdır. Bu nedenle Cezayir ihtiyacı olan kuru meyveleri de büyük ölçüde ithalatla karşılamaktadır. Cezayir bugün için 10 milyon doları bulan kuru meyve ithalatı ile gelişen bir pazar görünümündedir. İthalat son yıllarda ortalama %15-20 oranında artış göstermiştir ve bu artış içinde bulunduğumuz yıllarda devam etmektedir. Kuru meyve ithalatının yaklaşık yarısını kuru üzüm ithalatı oluşturmaktadır. Ancak Cezayir kuru üzüm ithalatının %50'sinden fazlasını İran'dan karşılamakta olup, Güney Afrika ikinci sırada önemli tedarikçidir. Türkiye'nin pazardaki payı %10'un altında olup üçüncü sırada yer almaktadır. Ülkemizin Cezayir pazarında geri planda kalmasının en önemli etkenlerinden birisi pazarın ihracatçılarımızca yeterince önemsenmemiş olmasıdır.

Son yıllarda kuru üzümü değerlendiren unlu mamuller üretimindeki artışlar da Cezayir'in gelecekte kuru üzüm ithalatının artacağı sinyallerini vermektedir. Bu yüzden kuru üzüm kuru meyveler içerisinde Cezayir'e ihracat artışı sağlayabileceğimiz en önemli ürün olarak dikkate alınmalıdır.

Kuru kayısı: Cezayir'de hurma tüketiminin yüksek düzeylerde olması diğer birçok kuru meyvenin tüketim artışını engellemekle beraber, Cezayir'e kuru kayısı ihracatımızın artırılabilmesi düşünülmektedir. Bugün için Cezayir yaklaşık 1 milyon dolarlık kuru kayısı ithal etmekte ve bu ithalatının da tamamını ülkemizden karşılamaktadır. Cezayir'in kuru kayısı ithalatı son yıllarda ortalama %30'un üzerinde artış göstermiş olup, bu artış 2008 yılında %50 oranında artmıştır.

Süt Ürünleri

AB ile gerçekleştirilen tercihli ticaret anlaşması dolayısıyla Cezayir süt ve süt ürünleri pazarında AB ülkeleri ağırlıkta olup, AB ülkelerinin yanı sıra Yeni Zelanda da önemli bir tedarikçi ülke konumunda bulunmaktadır.

Peynir ithalatı esnasında helal sertifikası istenmekte olup, gerçekleştirilecek heyet görüşmeleri esnasında sorunun çözümü amacıyla gereken girişimlerde bulunulması pazarda payımızın artması bakımında önem arz etmektedir.

Şekerli ve Çikolatalı Mamuller

Cezayir, şekerli ve çikolatalı mamuller ithalatını en fazla Türkiye'den gerçekleştirmektedir. Avrupa Birliği ülkelerine göre gümrük vergileri açısından dezavantajlı durumda bulunmasına rağmen, bu ürün grubunda ithalatın yaklaşık dörtte biri Türkiye'den gerçekleşmektedir. Türkiye'den ihracatın yaklaşık %70'ini çikolatalı mamuller, %30'unu ise şekerli mamuller oluşturmaktadır. Çikolatalı ürünlere göre daha düşük fiyatlı olan kokolinlerde Türkiye pazara önemli ihracat gerçekleştirmektedir.

Pazarda son yıllarda çikolatalı mamul satışları önemli oranlarda artış göstermektedir. Ülkenin hızla büyüyen genç bir nüfusa sahip olması, artan satın alma gücü ve hızla artan tüketim miktarı bu ürün grubunda pazarı ülkemiz açısından önemli bir konuma getirmektedir.

Cezayir pazarı, şekerli ve çikolatalı mamuller sektörü açısından fiyata aşırı duyarlı bir pazardır. Ülkemizden ihraç edilen ürünlerin büyük çoğunluğunu, pazarın talepleri doğrultusunda düşük fiyatlı ve düşük kaliteli ürünler oluşturmaktadır. Sektörün önde gelen firmalarından birisi ile yapılan görüşmede,

“Amerikan, uygun olan fiyatları mevzuat kısıtları ve fiyatları ne kadar, miktarları nedeniyle çok bir yarı Cezayir’e ihracat gerçekleştiremedikleri” öğrenilmiştir. Kaliteli ürünlerle de pazarda iyi bir yere sahip olabilmemiz için fiyat avantajı sağlamak büyük önem taşımaktadır. Ülkenin AB ile gerçekleştirdiği tercihli ticaret anlaşması kapsamında, AB ülkelerinden ithal edilen şekerli ve çikolatalı mamuller Türk ürünlerine göre % 6-7,5 düşük gümrükle ithal edilebilmektedir.

Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhraç Potansiyelimiz

| Sektör | GTİP | Potansiyel Ürün | Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar) | Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar) | Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar) | Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009 | Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%) | Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%) | Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler* | Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler* | Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%) | Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları |
|--------------------|------|--|---|---|---|-------------------------------------|--|--|---|---|--|---|
| İnşaat Malzemeleri | 2523 | Çimento | 44,5 | 28,4 | 1 131 | 0,4 | 500 | 64 | | | Tunus (36), Türkiye (18), İspanya (17), Almanya (15), İtalya (8) | AB: % 0 Türkiye ve Diğer Ülkeler: % 15 |
| İnşaat Malzemeleri | 8481 | Muslukçu, borucu eşyası | 584 | 7,7 | 320 | 0,9 | 208 | 28 | | | İtalya (32), Fransa (20), Almanya (13), ABD (10), İspanya (6) | AB: %3-18 Türkiye ve Diğer Ülkeler: %5-30 |
| İlaç Sanayi | 3004 | Tedavide kullanılmak üzere hazırlanmış ilaçlar | 1 509 | 16,1 | 457,8 | 0,5 | - 15 | - 6 | | | Fransa (39), Danimarka (8), İspanya (7), İsviçre (7), İtalya (6) | AB; % 2 Türkiye ve Diğer Ülkeler: % 5 3004.50.90 gtip?li ürün için AB: % 12 Türkiye ve Diğer Ülkeler: % 30 |
| Demir Çelik | 7217 | Demir/alaşimsız çelikten teller | 40 | 5,5 | 113,8 | 0,7 | - 21 | 185 | | | İtalya (25), Çin (22), Türkiye (20), Romanya (15), Fransa (4) | AB: % 0 Türkiye ve Diğer Ülkeler: % 15 |
| Demir Çelik | 7305 | Demir çelikten tüp ve borular | 899 | 64,3 | 249 | 6 | 15 | 118 | | | Türkiye (51), Hindistan (28), G. Kore (7), | AB: %0-6 Türkiye ve Diğer Ülkeler: % |

| | | | | | | | | | | | | |
|----------------------------|------|---|-------|------|-------|-----|------|----|--|--|---|---|
| | | | | | | | | | | | Çin (1), Yunanistan (3) | 15 |
| Demir Çelik | 7321 | Demir çelik soba, ocak, ızgara vb | 57,2 | 16,9 | 310 | 0,7 | 36 | 50 | | | Mısır (37), Çin (28), Türkiye (11), İtalya (10), Fransa (5) | AB: %3-18 Türkiye ve Diğer Ülkeler: %5-30 |
| İş ve Maden Makineleri | 8474 | Toprak, taş metal cevheri, vb. ayıklama, eleme vb. için makineler | 324 | 17,5 | 255 | 2 | - 16 | 5 | | | İtalya (20), Fransa (19), İspanya (11), Almanya (9), ABD (8) | AB: % 2 Türkiye ve Diğer Ülkeler: %5 |
| Beyaz Eşya | 8418 | Buzdolabı | 182 | 32 | 1 521 | 0,5 | 6 | 28 | | | Çin (25), Türkiye (15), Fransa (12), G. Kore (8), Tayland (7) | AB: %3-18 Türkiye ve Diğer Ülkeler: %5-30 |
| Beyaz Eşya | 8415 | Klima | 189 | 9,3 | 280 | 0,7 | 2 | 51 | | | Çin (65), Fransa (6), İtalya (6), Türkiye (5), Mısır (4) | AB: %2-18 Türkiye ve Diğer Ülkeler: %5-30 |
| Beyaz Eşya | 8450 | Bulaşık makinesi | 51 | 2,9 | 713 | 0,4 | 38 | 2 | | | Çin (45), G. Kore (18), İspanya (8), Mısır (6), Tayland (5) | AB: % 2-18 Türkiye ve Diğer Ülkeler: %5-30 |
| Otomotiv Ana ve Yan Sanayi | 8704 | Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar | 1 465 | 16,6 | 3 333 | 2 | 38 | 5 | | | Çin (38), Japonya (13), Güney Kore (13), G. Afrika (10), Fransa (9) | AB: %0-2 Türkiye ve Diğer Ülkeler: %0-5 |
| | | | | | | | | | | | Çin (38), Japonva | |

| | | | | | | | | | | | |
|----------------------------|------|--|------|------|-------|-----|------|----|---|--|---|
| Otomotiv Ana ve Yan Sanayi | 4011 | Kauçuktan teni dış lastikler | 222 | 14,6 | 990 | 0,4 | 20 | 37 | - | (20), Fransa (5), Türkiye (5), İspanya (4) | AB: % 0 Türkiye ve Diğer Ülkeler: % 15 |
| Tarım Makineleri | 8701 | Traktör | 451 | 2,3 | 271 | 1,6 | 9 | 20 | - | Fransa (39), Çin (19), Almanya (18), İsveç (9), İtalya (4) | AB: % 0-3 Türkiye ve Diğer Ülkeler: %0-5 |
| Mobilya | 9401 | Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam, parçaları | 28 | 2,3 | 541 | 0,6 | 53 | 14 | - | Çin (42), İspanya (15), İtalya (10), Fransa (7), Malezya (5) | AB: % 9-18 Türkiye ve Diğer Ülkeler: % 15-30 |
| Hazır Giyim | 6203 | Erkek, erkek çocuk için, takım, takım elbise, ceket vs | 73,8 | 34 | 1 285 | 0,1 | - 27 | 31 | - | Çin (56), Türkiye (19), Fransa (12), Fas (2), Suriye (2) | AB: % 18 Türkiye ve Diğer Ülkeler: % 30 |

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 3 aylıktır.

Beyaz Eşya

Türkiye, Cezayir'in beyaz eşya ithalatında 42 milyon dolarlık değer ve %23'lük pay ile Çin'den sonra 2. sırada yer almaktadır. Türk firmalarının üretimde kullandığı yüksek teknoloji, AR-GE faaliyetlerine verilen önem, ISO serisi vb. kalite standartlarının önemini kavranması, tüketici tercihlerinin ön planda tutulması, gelişmiş pazarlama teknikleri ve iyi kurulmuş servis ağları pazardaki yüksek başarının dayandığı temel noktalar.

Cezayir birim ev başına dünyada en fazla kişinin düştüğü ülkelerden biridir. Tahminlere göre talebi karşılayabilmek için gelecek 10 yıl içerisinde her yıl 175.000 yeni konuta ihtiyaç duyulmaktadır. 2004'de 116.500, 2005'de 132.500, 2006'da ise 177.800 adet konutun tamamlanarak eslim edildiği Cezayir'de beyaz eşya ihtiyacının da konut sayısındaki artışa paralel olarak devam etmesi beklenmektedir. Cezayir beyaz eşya ithalatının 2008 yılında bir önceki seneye göre yaklaşık %50 oranında artarak 179 milyon \$ seviyesine çıkması bunun en somut göstergesidir.

Cezayir pazarında Türkiye'nin beyaz eşya konusundaki rakipleri sırasıyla Çin, Fransa, Tayland ve İtalya'dır. Türk firmalarının mevcut pazardaki lider konumlarının devamını sağlamak üzere Cezayir'deki dağıtım kanalları ile olan mevcut iş ilişkilerini geliştirerek devamını sağlamaları gerekmektedir.

Demir Çelik

Türkiye'nin Cezayir'e demir çelik ihracatındaki başlıca ürünler ve Cezayir'e yapılan demir çelik ihracatı içindeki değer bazındaki payları şöyledir; inşaat demiri (% 43), demir çelik profiller (% 42) ve filmaşın (% 5). Cezayir inşaat sektörünün 2009 yılında %5-6 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Cezayir'in inşaat demiri talebi devam edecektir (Chemical Business Newsbase, March 16, 2009). Ülkede canlı olan inşaat sektörü her türlü inşaat malzemesi için iyi bir pazar oluşturmaktadır. Bu kapsamda inşaat demiri yanında, her türlü demir-çelik inşaat aksamı, hırdavat, muslukçu eşyası, plastik profiller, alüminyum profiller ve diğer alüminyum inşaat malzemeleri, seramik inşaat malzemeleri, ihrac potansiyeli bulunmaktadır. Aslında pazarda Türkiye menşeli birçok inşaat malzemesi mevcuttur ve iyi kabul görmektedir. Pazar payımızı arttırmaya yönelik faaliyetlere devam edilmelidir.

Cezayir hükümetinin artan nüfusa iskan sağlamak için 1 milyon apartman dairesi inşa etme kampanyası için ülkedeki çelik pazarı yetersiz görülmektedir. Geçen Haziran ayında dünyanın bir numaralı çelik üreticisi olmak için şirketini Arcelor ile birleştiren Mittal, Cezayir'deki mal varlığına yenilerini ekleyebilir. Mittal'in Cezayir'deki varlıkları, Cezayir'den Sider şirketinin de %30 hissesinin bulunduğu bir ortak teşebbüs olan ve Arcelor Mittal çatısının altındaki Mittal Steel Annaba şirketi tarafından düzenlenmektedir. Annaba kentinin 12 km güneyinde bulunan Mittal Steel Annaba tesisi Mağrip bölgesinin en büyük entegre çelik tesisi olup yılda 2 milyon ton üretim kapasitesine sahiptir. Demir cevheri, Quanza ve Boukhand'a'daki tek mülkiyetli madenlerden gelmektedir. Tesisle iskele birbirine demiryoluyla bağlanmaktadır. Tesiste sıcak ve soğuk haddeli kanga ve saç, sıcak daldırma galvaniz ürünler, kalaylı levha, tel demiri, nervürlü demir ve dikişsiz boru üretilmektedir.

Hazır Giyim

Cezayir'e hazır giyim ürünleri ihracatımız 2009 yılında 2008 yılına oranla yaklaşık % 25 oranında artarak 162 milyon \$ seviyesine ulaşmıştır. Bununla birlikte, 2009 yılında ülkemizin hazır giyim sektöründe Afrika ve Orta Doğu Bölgesi'nde en fazla ihracat yaptığı ülke Cezayir olmuştur. Cezayir'e bu sektördeki ihracatımızın yarısından fazlası (yaklaşık 94 milyon \$) takım, takım elbise, ceket vb. ürünlerden oluşmaktadır.

Cezayir pazarında kıran kırana bir rekabet sürmekte olup düşük maliyetlerle tekstil ve konfeksiyon ürünleri üreten rakip firmaların ve ülkelerin pazara girdiği görülmektedir. Özellikle Çin ucuz hazır giyim ürünleri ile piyasaya hakim olmaya çalışmakta olup, Cezayir pazarındaki en büyük rakibimiz konumundadır.

Diğer taraftan, Cezayir'in Avrupa Birliği ile gerçekleştirdiği serbest ticaret antlaşması nedeniyle AB ülkeleri gümrük vergileri bakımından ülkemiz karşısında avantajlı konuma geçmektedirler.

İlaç Sanayi

Cezayir sağlık sektörü büyük oranda ithalata bağımlı durumdadır. Yaşam standartlarının iyileşmeye başlamasıyla ilaç talebinin de artması beklenmektedir. Cezayir'de hiper tansiyon, solunum yolu enfeksiyonları, kardiyovasküler (kalp ve damar) hastalıklar ve alerjilerde artış görülmektedir. Ülkede eczacılık sektörü oldukça rekabetçi olup uluslararası firmalar pazarda yerlerini almışlardır. (www.animaweb.org)

Hedef Alliance A.S, 27 Aralık 2007 tarihinde gerçekleşen imza töreniyle Afrika'nın en önemli ilaç pazarlarından biri olan Cezayir'de ilaç dağıtım, promosyon ve ithalat alanlarında %24 pazar payıyla lider grubu Hydraparm SPA'nin %51 çoğunluk hissesinin alımına yönelik ilk adımı attığını açıklamıştır. Yapılan açıklamaya göre, imzalanan anlaşmayla %30'luk payla firmaya ortak olan Hedef Alliance ve Mısır'daki iştiraki UCP; geri kalan %21'lik hisse alımını 2010 yılı sonunda gerçekleştirecektir. (www.hedefalliance.com)

firmasının toplam cirounu 2010 yılında 2,4 milyon \$'a yükseltecektir. Fransız Pastör Enstitüsü ile Küba firmaları ortaklığı ile kurulacak ilk tesiste hepatit B aşısı üretilmektedir (EIU).

İnşaat Malzemeleri

Çimento (gtip: 2523)

İnşaat sektörü 2003 yılının sonundan beri genişlemektedir. Orta vadede konut sektörü, alt yapı inşaatlarının yoğunlaştığı sektör olacaktır. Cezayir özellikle şehirlerde konut açığı sorunuyla karşı karşıyadır. Cezayir birim ev başına dünyada en fazla kişinin düştüğü ülkelerden biri durumundadır. Tahminlere göre talebi karşılayabilmek ve konut açığını giderebilmek için gelecek on yıl içerisinde her yıl 175.000 yeni konuta ihtiyaç duyulmaktadır.

Uygun barınma yerlerinin azlığı 1,2 milyonluk konut ihtiyacının hesap edildiği yerleşim merkezlerinde ciddi bir sorun olmaya devam edecektir.

Cezayir hükümeti, ülke ekonomisi ve sanayisinin geliştirilmesi, altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve kara on yıl olarak adlandırılan terör döneminin yaralarının sarılması amacıyla 2001 yılında "Yeniden Ekonomik Canlanma Programı"nı hayata geçirmiş, daha sonra 2005-2009 yıllarını kapsayan 55 milyar Dolarlık "Ekonomik Kalkınmaya Destek Programı"nı uygulamaya koymuştur. Cezayirli yetkililer tarafından yapılan açıklamalarda, sözkonusu destek programının maliyetinin, Cezayir'in toplam yüzölçümünün %80'ini oluşturan güney vilayetlerine yönelik "Ek Kalkınma Programı" ile yüksek platolar için hazırlanan "Özel Kalkınma Programı"yla birlikte 200 milyar Dolara ulaştığı bildirilmiştir.

"2010-2014 yılları Kamu Yatırımları Programı", Cumhurbaşkanı Abdelaziz Bouteflika başkanlığında 24 Mayıs'ta toplanan Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

Sözkonusu Bakanlar Kurulu toplantısıyla ilgili olarak yapılan hükümet açıklamasında, "beş yıllık kalkınma planı" olarak da adlandırılan program çerçevesinde 9 trilyon 700 milyar Dinarı (yaklaşık 130 milyar Dolar) daha önce başlatılan büyük projelerin tamamlanmasında kullanılmak üzere, 21 trilyon 214 milyar Dinar (yaklaşık 286 milyar ABD Doları) tutarında kaynak ayrıldığı bildirilmiştir.

2010-2014 yılları arasında uygulanacak programda öngörülen kamu harcamalarının başlıca sektörlere göre dağılımı aşağıda sunulmaktadır;

- 5000 okul, 400.000 kişilik yurt, 300 eğitim ve meslek edinme kurumu, 1500 sağlık kurumu, 1,2 milyonu 5 yıllık program sırasında teslim edilmek üzere 2 milyon konut, 35 baraj ve 25 su nakil hattı ile tüm deniz suyu arıtma tesislerinin tamamlanması, taşradaki 220.000 konuta elektrik, ülke genelinde 1 milyon konuta doğalgaz bağlanması için program bütçesinin %40'ı,
- Bayındırlık ve ulaştırma sektörleri için 3 trilyon 100 milyar DA,
- Toplu taşıma, şehiriçi tramvay-metro hatları ile havayolu taşımacılığının geliştirilmesi için 2 trilyon 800 milyar DA,
- Sanayi sektörünün geliştirilmesi için 2 trilyon DA tutarında devlet kredisi,

Cezayir özellikle şehirlerde konut açığı sorunuyla karşı karşıyadır. Cezayir birim ev başına dünyada en fazla kişinin düştüğü ülkelerden biri durumundadır. Uygun barınma yerlerinin azlığı 1,2 milyonluk konut ihtiyacının hesap edildiği yerleşim merkezlerinde ciddi bir sorun olmaya devam edecektir.

İnşaat piyasasındaki büyüme eğilimi Ortadoğu'nun en büyük çimento üreticilerinden biri olan Mısırlı Orascom Construction Industries'i Cezayir'de yatırım yapmaya sevk etmiştir. Firma, bazı yerel ortaklarla birlikte "Cezayir Çimento Şirketi"ni kurarak başkent 240 km. güney batısındaki M'Sila bölgesinde 2005 yılında üretime başlamıştır. İki üretim hattı inşa edilmiş olup, her bir hattın kapasitesi 2,2 milyon ton/yıldır. Bunlara ilaveten ülkedeki sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılabilmesi amacıyla, başta başkent Cezayir ve Oran gibi şehirler olmak üzere, son dönemde hastane inşaatlarında da büyük artışlar yaşanmaktadır.

Hükümet devlete ait 12 çimento fabrikasına alıcı bulmaya çalışmakla birlikte, bu konuda çok az bir ilerleme sağlayabilmiştir. Bu fabrikaların toplam kapasitesi 11 milyon ton/yıldır. Ancak, üretim 8 milyon ton/yıldır.

İş ve Maden Makineleri

Cezayir'de inşaat ve maden alanlarında yapımına ihtiyaç duyulan pek çok proje bulunmakta olup, bu ihtiyaçlar yerli firmalarca karşılanamamaktadır. Dolayısıyla, Cezayir mevcut inşaat ve madenlerde kullanmakta olduğu makinelerinin tamamına yakını ithal etmektedir. Cezayir 2008 yılında yaklaşık 2 milyar dolar değerinde inşaat ve maden makinesi ithal etmiştir. Cezayir'in en fazla inşaat makinesi ithalatı gerçekleştirdiği ülkeler Fransa, ABD, Çin Halk Cum., Almanya, Japonya, İtalya, Avusturya, Güney Kore, İngiltere, İspanya, Kanada, Belçika ve Türkiye'dir.

Cezayir'de özellikle 1999 yılından sonra altyapı yatırımlarına da büyük hız verilmiş ve su dağıtım şebekelerinden barajlara, otoyollardan kırsal bölgelerdeki elektrifikasyon şebekelerinin ıslahına, telekomünikasyon altyapısından spor salonları gibi sosyal hizmetlerde kullanılacak binaların inşasına kadar her alanda yoğun çalışmalara başlanmıştır. Hükümet 2005 yılından itibaren 5 yıl süre ile her yıl 200.000 adet olmak üzere toplam 1.000.000 adet sosyal konut inşası öngörmektedir. Bu durum inşaat

makinelerine talebi her geçen gün artmaktadır.

Cezayir’de toplu konut anlayışı yeni gündeme gelmiş olup, çok katlı yapıların inşası konusunda ilgi ve talep oldukça yüksektir. Bunlara ilaveten, ülkedeki sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılabilmesi amacıyla, başta başkent Cezayir ve Oran gibi şehirler olmak üzere, son dönemde hastane inşaatlarında da büyük artışlar görülmektedir.

Öte yandan, kuraklığın kentsel nüfus ve sanayi üzerindeki olumsuz etkileri, dikkatleri su sektörünün ihtiyaçları üzerinde yoğunlaştırmıştır. Cezayir kentinin su temin şebekesinin 300 km.yi aşkın bölümünün yenilenmesi alt yapıya yönelik iş olanaklarını da arttırmaktadır.

Cezayir maden bakımından zengin olması maden makinelerine olan talebi artırmaktadır. Tell bölgesinde demir, Tunus yakınlarında fosfat, magnezyum, volfram, kalay, altın ve elmas madenleri bulunmaktadır. Ayrıca, ülkede petrol ve doğal gaz bolca bulunmaktadır. Öyleki, Cezayir tabii gaz rezervinde dünyanın en zengin ülkelerinden biridir. Sahra’da çıkarılan petrol ve tabii gaz Hassi Messaoud ve Libya sınırındaki Ejdele bölgelerinde oldukça fazla oranda bulunmaktadır.

Cezayir’in çok büyük altyapı gereksinimleri, iş makineleri ve yapı malzemelerinin azlığı, yerel firmaların mevcut talebi karşılayamamaları pazarı Türk inşaat ve maden makineleri ve parçaları üreticileri için önemli bir fırsat haline getirmektedir.

Mobilya

Cezayir Kuzey Afrika’nın dış ticaretimizde sürekli açık verdiğimiz önemli ülkelerindendir. Ülkenin 200 milyon \$’a yaklaşan mobilya ithalatından henüz istenilen oranlarda pay alınamamaktadır. Diğer yandan ülke genelinde görülen otel açığı yapılan ve yapılacak otel/konut inşaatlarına paralel olarak “contract” mobilya başta olmak üzere mobilya dekorasyon alanında ülkemiz firmalarına önemli fırsatlar sunmaktadır. Cezayir pazarında rakibimiz konumundaki AB ülkelerinin Türkiye’ye göre gümrük vergisi oranlarında avantaja sahiptirler.

Müteahhitlik Hizmetleri

İnşaat sektörü 2003 yılının sonundan beri genişlemektedir. Orta vadede konut sektörü, alt yapı inşaatlarının yoğunlaştığı sektör olacaktır. Cezayir özellikle şehirlerde konut açığı sorunuyla karşı karşıyadır. Cezayir birim ev başına dünyada en fazla kişinin düştüğü ülkelerden biri durumundadır. Tahminlere göre talebi karşılayabilmek ve konut açığını giderebilmek için gelecek on yıl içerisinde her yıl 175.000 yeni konuta ihtiyaç duyulmaktadır.

Uygun barınma yerlerinin azlığı 1,2 milyonluk konut ihtiyacının hesap edildiği yerleşim merkezlerinde ciddi bir sorun olmaya devam edecektir.

İnşaat piyasasındaki büyüme eğilimi Ortadoğu’nun en büyük çimento üreticilerinden biri olan Mısırlı Orascom Construction Industries’i Cezayir’de yatırım yapmaya sevk etmiştir. Firma, bazı yerel ortaklarla birlikte “Cezayir Çimento Şirketi”ni kurarak başkent 240 km. güney batısındaki M’Sila bölgesinde 2005 yılında üretime başlamıştır. İki üretim hattı inşa edilmiş olup, her bir hattın kapasitesi 2,2 milyon ton/yıldır. Bunlara ilaveten ülkedeki sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılabilmesi amacıyla, başta başkent Cezayir ve Oran gibi şehirler olmak üzere, son dönemde hastane inşaatlarında da büyük artışlar yaşanmaktadır.

Hükümet devlete ait 12 çimento fabrikasına alıcı bulmaya çalışmakla birlikte, bu konuda çok az bir ilerleme sağlayabilmiştir. Bu fabrikaların toplam kapasitesi 11 milyon ton/yıldır. Ancak, üretim 8 milyon ton/yıldır.

Cezayir’de 2003-2009 yılları arasında Türk firmaları tarafından yaklaşık 5milyar dolar değerinde 103 proje üstlenilmiştir. Bürokratik işlemlerin çokluğu ve mekanizmanın yavaş işlemesi, özellikle banka hesaplarının açılmasında ve işçi izinlerinin alınmasında Türk firmaları bakımından ciddi sıkıntılar oluşturmaktadır.

Cezayir, bir yandan konut sektöründe yaşanan krizi aşmak, diğer taraftan kuraklığın kentsel nüfus ve sanayi üzerindeki etkilerini azaltmak için su kaynakları ve barajlar başta olmak üzere yol, otoyol, demiryolu, liman inşası ve konut sektöründe önemli iş ve işbirliği imkanları sunmaktadır.

Halihazırda Cezayir’de müteahhitlik sektöründe Çin, Kanada, Fransa, İtalya, İspanya ve son zamanlarda Portekizli firmaların faaliyetleri hız kazanmıştır. Pazarda çok fazla sayıda firma bulunmamakta ve ayrıca, Vietnam ve Hindistan gibi ülkelerin firmaları da bu pazarda etkili olmaya çalışmaktadır.

Bürokratik işlemlerin çokluğu ve mekanizmanın yavaş işlemesi, özellikle banka hesaplarının açılmasında ve işçi izinlerinin alınmasında Türk firmaları bakımından ciddi sıkıntılar oluşturmaktadır.

Cezayir dinarının konvertibl olmaması, bankacılık mevzuatının uluslararası kurallara uyumunun yetersizliği ve uygulamadan kaynaklanan güçlükler, özellikle Cezayir’de iş yapan ancak yerleşik olmayan yabancı firmaların INR (Interieur Non Resident) hesabı ve Cezayir’de yerleşik yabancı firmaların ise yerel bir bankada hesap açma zorunluluğu sıkıntı yaratmaktadır. Benzer sıkıntı ayrı şehir veya bölgelerde bulunan şirket merkezi ile şantiye arasında gerçekleştirilen para transferlerinde de yaşanmaktadır.

Cezayir bankalarının Türk bankalarının teminatlarını kabul etmemesi ise en önemli konulardan birisidir. Cezayir’de yabancı bankaların, üçüncü ülkelerde (Avrupa) ilgili ülke mevzuatı çerçevesinde kurulmuş

Türk bankalarının ve Türkiye dışındaki Türk bankalarının teminatları kabul etmemektedir. Ancak, yasal düzenlemelerle yasaklayıcı düzenleme olmamakla birlikte, Türk bankalarının taahhütlerini yerine getirmedikleri gerekçesiyle teminatları kabul edilmemektedir.

Cezayir'de inşaat sözleşmelerinde şantiye içi ve şantiye dışı güvenlik olmak üzere, iki tür güvenlik sistemi öngörülmektedir. Şantiye içi güvenlik müteahhitin sorumluluğuna bırakılırken şantiye dışı güvenlik ise işveren tarafından üstlenilmektedir.

Şantiye dışı güvenliğin asker veya polis tarafından sağlanması halinde risk bulunmadığı, ancak, son dönemde ortaya çıkan özel güvenlik birimlerine verilmesi halinde, özellikle kırsal kesimde yeterli olmadığı ifade edilmektedir.

Cezayir Hükümeti ülkedeki yüksek işsizlik oranının da etkisiyle dışarıdan işçi getirilmesine izin vermemektedir. Ancak, diplomalı kalifiye işçiler ve mühendisler için izin alınabilmektedir. Resmi olmamakla birlikte, 1 yabancı işçiye karşılık 3 yerli işçi istihdamı politikası uygulanmaktadır.

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi

Ülkede özellikle 2000'li yılların başından itibaren, otomobil talebi ve dolayısıyla motorlu araç ithalatında büyük bir patlama olmuştur. Yaşanan 2008 yılı ekonomik krizinin ardından araç talebinin devam ettiği ancak talebin 2. el araçlara doğru kaydığı görülmektedir. Otomotiv yan sanayimizin bu ülkedeki oto yedek parça (after market) pazarında ihracat rakamlarına da yansımış olan önemli bir potansiyeli olduğu görülmektedir.

22 Şubat 2009 tarihli El-Khabar Gazetesinin Cezayir Gümrük Ofisi kaynaklarına dayanarak verdiği habere göre 2008 yılında 24 araba acentası tarafından 46.056 adet Renault (2007'de 27.202), 48,62 adet Hyundai (2007'de 26.360) ve 35.924 adet Toyota (2007'de 29.120) araba ithal edilmiştir. Fransa Citroen arabalarının ithalatı 2007 yılına oranla %60 oranında düşmüştür.

Cezayir otomotiv üretim kapasitesi oldukça düşük olup yaklaşık olarak yıllık 5.000 araç ile sınırlıdır. EIU tahminlerine göre, 2012 yılında 1000 kişiye düşen binek otomobil stoğu 72 olacaktır.

Cezayir - Düzenlenen Önemli Fuarlar

Milli Katılımda Devlet Desteği Olan Fuarlar

BATIMATEC (Cezayir - Mayıs/Her Yıl)

İnşaat malzemeleri

Web Sitesi : <http://www.safex-algerie.com>

FIA (Cezayir - Haziran/Her Yıl)

Genel Ticaret Fuarı

Web Sitesi : <http://www.meridyenfair.com.tr>

Bireysel Katılımda Devlet Desteği Olan Fuarlar

Algeria Electricity (Cezayir - Eylül/Her Yıl)

Elektrik ve enerji ürünleri

Web Sitesi : <http://www.new-fields.com>

SIEE (Cezayir - Haziran/Her Yıl)

Su teknolojileri

Web Sitesi : <http://www.reedexpo.fr>